

NÉPLAP

AZ MDP HAJDÚ-BIHARMEGYEI PÁRTBIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

XI. EVFOLYAM, 32. SZAM

ÁRA 50 FILLER

VASARNAP, 1951 FEBRUAR 7.

Mai számból:

A négy külügyminiszter berlini értekezlete (2. oldal) — Emberek, riport a debreceni gépalomásról (3. oldal) — A vezetésigvalasztó taggyűlések tapasztalatai (4. o.) — A Lenin tsz terve a fagszág jölétének növelésére (4. oldal) — A Tiszalöki Erömi és a Keleti Föcsatorna építöinek fogadalma (5. oldal) — Tartsuk be a törvényességet (5. oldal) — A szocialista kultúráért (7. oldal)

Rákosi Mátyás elvtárs beszéde a SZOT III. teljes ülésén

A szakszervezetek feladatai az 1954. évi népgazdasági terv végrehajtásában és a dolgozók anyagi, szociális és kulturális helyzetének javításában

A Szakszervezetek Országos Tanácsa szombaton tartotta harmadik teljes ülését. A vas- és fémipari dolgozók szakszervezetének székházában megtartott ülésen megjelent Rákosi Mátyás, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének első titkára, Nagy Imre a minisztertanács elnöke. Résztvettek az ülésen a Szakszervezeti Világszövetség hazánkban tartózkodó képviselői: Louis Saillant főtájtár és P. F. Kazakov titkár.

A teljes ülést Mekis József, a vas- és fémipari dolgozók szakszervezetének elnöke nyitotta meg, majd megkezdődött az első napirendi pont tárgyalása: Kristóf István, a SZOT elnöke tartott beszámolót „A szakszervezetek soronlévő feladatai az 1954. évi népgazdasági terv végrehajtásában, a dolgozók anyagi, szociális és kulturális helyzetének további javításában” címmel.

A SZOT ülésén felszólt Rákosi Mátyás elvtárs, aki többi között a következőket mondta:

kájukat elősegíti. Pártisajtónk, elsősorban a „Szabad Nép” foglalkozzék jobbet a szakszervezetek kérdésével, jelentőségével és munkájával, és lépjen fel minden olyan jelenség ellen, amely zavarja a szakszervezetek munkáját, s ahelyett, hogy erősítene, gyengíti a párt és a szakszervezet közti egészséges viszonyt. Pártiskoláinkon többlet kell tanítani a szakszervezetek munkájáról, az eddiginél jobban kell ismertetni azt a fontos szerepet, amely a szocializmus építésében a szakszervezetekre hárul és fel kell lépni az ellen, hogy a szakszervezeti munkát lebecsüljék, másodrangúnak tartásák. Szervezetten gondoskodni kell arról, hogy a szakszervezeteket és funkcionáriusait bevonják a munkába mindenütt, ahol arra szükség van, ahol arra mód és lehetőség nyílik. Pártbizottságaink vessék fel a szakszervezetekhez való viszonyuk kérdését, vizsgálják meg, hogy nincs-e ezen a téren javítani valójuk és ha hibákra akadnak, gyorsan kiküszöböljék ki azokat. Meg vagyunk róla győződve, az elvtársak így hamarosan tapasztalni fogják, hogy a szakszervezetek aktivizálása, a párt és a szakszervezetek viszonyának megjavulása, munkájuk megjavulásában fog jelentkezni.

aluk ezekben a napokban odaadón, példamutatóan, türelmesen teljesítették kötelességeiket a munka frontján.

Rákosi elvtárs beszéde

Eltársak! Pártunk politikai bizottsága ismételen foglalkozott az elmúlt félévben a szakszervezetek munkájával. Legutóbb másfél hónapjal ezelött politikai bizottságunk tagjai e kérdésekröl megbeszélést folytattak a SZOT elnökségével. Ezen a megbeszélésen a szakszervezeti elvtársak rámutattak arra: eredményes munkájukat sok helyen gátolja, hogy pártszervezetünk és pártfunkcionáriusaink nincsenek tisztában a szakszervezetek jelentőségével. Nem becsülik meg a szakszervezeti munkát, nem vonják be a szakszervezetek helyi vezetőit és funkcionáriusait a munkába. A szakszervezetek gyakran nem kapnak elég segítséget a pártszervezetektől, vagy nem vonják be őket olyan kérdések kidolgozásába, amelyeknél közreműködésük komoly segítséget jelentene. A pártaktívák értekezleteire, amelyeken gyakran a szakszervezeteket is érintő feladatokat tárgyalnak meg, sokhelyütt nem hívják meg a szakszervezetek illetékes funkcionáriusait. A pártszervezetek helyenként kiséjtítják a szakszervezetek munkáját, vagy annyira gyánkodnak a szakszervezetek felett, hogy azzal gátolják fejlődésüket.

ezt a helyzetet s közöttük, hogy pártunk a maga részéről minden meg fog tenni, hogy ezeket a hibákat gyorsan kiküszöbölje. Azoknak az elvtársoknak, akik elfelejtették volna a szakszervezetek óriási jelentőségét a szocializmus építésében, emlékeztetükbe kell idéznünk Leninnek és Sztálinnak a tanításait a szakszervezetekről. Lenin a szakszervezeteket a kommunizmus iskoláinak nevezte, legfontosabb transzmissziós szíjnak a párt és a dolgozó tömegek között. „Nem lehet — mondotta Lenin — megvalósítani a diktatúrát néhány „áttételt” nélkül, mely az élesapattól az élenjáró osztály tömegéhez, ettől a dolgozók tömegéhez vezet.” A szakszervezetekről, mint a Kommunista Párt munkatársairól, Sztálin azt mondta: „A munkásszóló önkudatos étesapatának, a Kommunista Párt által vezetett államhatalomnak egész gazdasági és politikai munkájában a szakszervezetek kell, hogy a leggyorsabb és legkövetlenebb munkatársai legyenek.”

Ezek a megállapítások a mi viszonyainkra is teljes érvényűek. A magyar szakszervezetek taglétszáma kétmillió felé közeledik. A szakszervezetek felölelik az ipari és mezőgazdasági munkásság, valamint az értelmiségi dolgozók túlnyomó többségét. Nem szorul magyarzatra, hogy szocialista építésünket, különösen az új szakasz feladatát, amelyek a dolgozó tömegek között, állandó közreműködését követelik meg, csak akkor valósíthatjuk meg, ha erre a szakszervezetekben lévő milliókat mozgósítjuk. Az új szakasz céljai a népi demokrácia minden tömegszervezetének, de elsősorban a szakszervezeteknek odgadó, jó munkáját követelik meg. Ezért is hibát követ el az az elvtársunk, aki nem nyújt megfelelő támogatást a szakszervezeteknek, nem gondoskodik a szakszervezeti munka megbecsüléséről, jelentőségének tudatosításáról.

Azokat a nehézségeket, amelyek iparunk és termelésünk mostani átállításának átmeneti velejárói, sokkal gyorsabban fogjuk leküzdöni, ha erre a célra mozgósítani tudjuk a szakszervezetek milliós tömegeit. Különösen fontos ez jelenleg, amikor az elmúlt öt hét rossz időjárásai viszonyai, a nagy hideg, a hófúvások erősen zavarják és hátráltatják az 1954-es év termelésének beindítását. A szokatlan időjárás, amely európszerte nagy károkat okozott, nálunk is komoly akadályokat gördített a vasút munkája elé, hátráltatta a bányászati munkáját, zavarta a villamosenergia termelését s ezzel kihatott egész termelésünkre. Most, hogy kifelé megyünk a térből, egyik legfontosabb feladatunk, amelynek végrehajtásában a szakszervezetekre is nagy szerep hárul, hogy pótoljuk a kiesést, amely az esztendő első öt hetében ipari termelésünkben keletkezett.

hálás feladata, hogy bekapcsolódjanak ezekbe és a számos hasonló új kezdeményezésbe. Támogassák minden erővel a kongresszusi munkaversenyt és adjanak új lendületet azoknak a mozzalmaknak, amelyek a munkások közt a kiesés pótlására, a takarékosagra, a tartalékok mozgósítására, a termelékenység megjavítására, az önköltség csökkentésére, a munkafegyelm megjavítására, a tervek feltétlen teljesítésére és túlteljesítésére megindultak.

Mindezek a jelenségek eléggé elterjedtek és nemcsak az üzemekben, vagy a megyékben fordulnak elő, de néha még pártunk központjában is. Az említett megbeszélésen például rámutattak arra, hogy amikor pártunk központjában a pedagógusok kérdésével foglalkoztak, ebbe a munkába nem vonják be a pedagógus szakszervezet vezetőit. Az ilyen jelenségek azt eredményezik, hogy a szakszervezeti munkát nem becsülik meg eléggé és az elvtársak nem szívesen mennek szakszervezeti munkára, különösen pártmunkáról nem, mert eléggé elterjedt köztük az a nézet, hogy a szakszervezeti munka amolyan másodrendű jelentőségű. E helytelen nézetek következtében gyakran ott sem veszik igénybe a szakszervezetek segítségét, ahol arra égető szükség volna. Maguk a szakszervezetek viszonyt nem fordulnak eléggé a párthoz, mert attól tartanak, hogy úgy sem kapják meg a szükséges támogatást.

Ezek a megállapítások a mi viszonyainkra is teljes érvényűek. A magyar szakszervezetek taglétszáma kétmillió felé közeledik. A szakszervezetek felölelik az ipari és mezőgazdasági munkásság, valamint az értelmiségi dolgozók túlnyomó többségét. Nem szorul magyarzatra, hogy szocialista építésünket, különösen az új szakasz feladatát, amelyek a dolgozó tömegek között, állandó közreműködését követelik meg, csak akkor valósíthatjuk meg, ha erre a szakszervezetekben lévő milliókat mozgósítjuk. Az új szakasz céljai a népi demokrácia minden tömegszervezetének, de elsősorban a szakszervezeteknek odgadó, jó munkáját követelik meg. Ezért is hibát követ el az az elvtársunk, aki nem nyújt megfelelő támogatást a szakszervezeteknek, nem gondoskodik a szakszervezeti munka megbecsüléséről, jelentőségének tudatosításáról.

Derek bányászaink, hős vasutasaink ezekben a hetekben számtalan tanujelét adták helytállásuknak és áldozatos munkájukkal mutatták meg, hogy legyőznek minden akadályt, amikor a szocializmus építéséről van szó.

Elsősorban hozzájuk fordulunk és arra kérjük őket, hogy az eddigi jó munkájukat úgy folytassák és fokozzák, hogy az elmaradást behozzák és ezzel neccas példát adjanak az egész munkásságnak, de lehetővé tegyék, hogy egybütét is behozzák az elmaradást, amelyet a szénhiány, az áramhiány okozott. Mindnyájunk háláját és elismerését érdemelték ki azok a dolgozók,

A szakszervezetek soronlévő feladatai az új szakaszban főleg a dolgozók anyagi, szociális és kulturális helyzetének további javítása, de e feladatok jó megoldása közben ne feledkezzenek meg arról, hogy a dolgozók éle színvonalának emelésének elengedhetetlen alapfeltétele a termelés fokozása, a terv teljesítése és túlteljesítése. A felsorolt új kezdeményezések, melyek átmeneti nehézségeink legyőzésére irányulnak, mutatják, hogy ipari dolgozóink tudatában vannak e ténynek. A falu is teljes erővel készül a tavaszi mezőgazdasági munkákra.

Mi helyeseltük, hogy a szakszervezetek vezetői szövegetek

A hibákat e téren tehát gyorsan ki kell javítani. Pártszervezeteink az eddiginél fokozottabban mértékben támogassák mindenütt a szakszervezeteket, vonják be jobban a munkába, kérjék ki tanácsait és adják meg nekik mindazt a segítséget, amely munkájukat elősegíti.

Elengedhetetlenül szükséges megmagyarázni és tudatosítani, hogy a népjólét emelése — a fogyasztási és közszükséglet

Kristóf István elvtárs beszámolója a szakszervezetek munkájáról és feladatairól

Kristóf István elvtárs beszámolójában a többi között a következőket mondotta:

— A csaknem kétmillió tagot számláló magyar szakszervezeteknek az a feladatuk, hogy minden erejükkel, tehetségükkel és tudásukkal segítsék megvalósítani pártunk politikáját, kormányunk programját — mondotta bevezetőben, majd hangsúlyozta: E feladat teljesítése azt követeli a szakszervezetektől, hogy a dolgozókkal megértessék a kormány célkitűzéseit és mozgósítsák őket a program végrehajtására.

cikkek bősége, az árak esökkenése, a reálkereset növelése — az egész dolgozó nép munkájától, terveink teljesítésétől, az önköltség csökkentésétől, a termelékenység növelésétől, a szigorú takarékoskossáig végrehajtásától függ.

Kristóf István azután azzal a munkával foglalkozott, amelyet a magyar szakszervezetek a SZOT II. teljes ülése óta végeztek. Az eredményekről szólva megemlítette, hogy a szakszervezetek az illetékes állami szervekkel együtt javaslatot dolgoztak ki a munkatörvénykönyvnek módosítására, amely továbbfejleszti a dolgozók és a szakszervezetek jogait. Kormányzatunk csaknem 800 (Folytatása a 2. oldalon)

A SZOT harmadik teljes ülése

(Folytatás az 1. oldalról)

millió forintot fordított 1953. II. felében bérügyi intézkedésekre — mondotta a továbbiakban Kristóf István. — Ezek kidolgozásában a szakszervezetek aktívan résztvettek és végrehajtásukhoz hathatós segítséget nyújtottak.

Ezután hangsúlyozta, hogy a szakszervezetek egyre nagyobb gondokkal foglalkoznak a dolgozók mindennapi kérdéseivel. Javult az egészségvédelmi és társadalombiztosítási munka is. Különösen jelentős volt a szakszervezeti vezető szervek közelmúltban lezajlott újjáértékelése, amely segítette a szakszervezeti demokrácia továbbfejlesztését.

Miután rámutatott az eddig elkövetett hibákra, a továbbiakban azokkal a feladatokkal foglalkozott, amelyek a szakszervezetek előtt állnak az 1954. évi népgazdasági terv teljesítésével kapcsolatban.

Az életszínvonal gyorsabb emelése azt követeli meg, hogy fokozzuk a munka termelékenységét, jelentős mértékben csökkentjük az önköltséget, megjavítsuk a minőséget és gazdagítsuk a választékot — mondotta. — Jól meg kell értenie minden dolgozónak, hogy a jólét, az anyagi és kulturális színvonal állandó és gyorsított emelése csak akkor lehetséges, ha a népgazdasági tervek teljesítésével megteremtjük ennek feltételeit.

Pártunk és kormányunk decemberben nagyjelentőségű határozatot hozott a mezőgazdasági fejlesztéséről — mondotta ezután Kristóf István. — A Szakszervezetek Országos Tanácsának és minden szakszervezetnek, de különösen a mező- és erdőgazdasági dolgozók szakszervezetének nagyon jelentős feladatai vannak a határozatok végrehajtásában, a dolgozók mozgósításában. A Szakszervezetek Országos Tanácsának külön határozatban kell foglalkoznia a mezőgazdasági fejlesztésével kapcsolatos határozatok végrehajtásával, amely az egész szakszervezeti mozgalom és minden szakszervezet elé külön-külön minden munkaterületen fontos, közvetlen és távolabbi teendőket állít.

Kristóf István hangsúlyozta, hogy a munkások szilárdan rendkívül nagyjelentőségű határozatokat végrehajtása, mert közvetlenül hozzájárul az élelmiszerek bőségéhez, az életszínvonal emeléséhez. A MEDOSZ feladataira térve rámutatott arra, hogy jelenleg a legfontosabb a téli gépjárművek gyors befejezése, a tavaszi munkák előfeltételeinek megteremtése.

— Összefoglalva feladatainkat, az 1954. évi népgazdasági tervek végrehajtásában, megállapíthatjuk, hogy a szakszervezeti szervek erejét a következő legfőbb célok megvalósítására kell összpontosítani:

1. A szakszervezeteknek nagy figyelmet kell fordítaniuk szentimentális mennyiségének és minőségének fokozására, villamosenergia-ellátásunk megjavítására, a mezőgazdaság termeshozamának növelésére, valamint dolgozóink több és jobb közszükségleti cikkel történő ellátására.
2. Meg kell javítani a szocialista verseny szervezését és irányítását. A szocialista munkaverseny célkitűzésének központjába kell állítani a termékek jobb minőségéért, az anyag- és energiatakarékosságért folytatott harcot.
3. Teljes erővel segíteni és támogatni kell a Magyar Dolgozók Pártja III. Kongresszusa tiszteletére az Iparban és a mezőgazdaságban kibontakozó munkaversenyt. A minisztertanács és a Szakszervezetek Országos Tanácsa Elnöksége a szocialista munkaversenyre vonatkozó határozatának végrehajtásá-

val kell segíteni a sztahanov mozgalom előtt álló bürokratikus akadályok leküzdését, megteremtve ezzel a sztahanov-mozgalom tömegessé tételének feltételeit.

Kristóf István ezután rátért a szakszervezeteknek a dolgozók anyagi, szociális és kulturális helyzete további javításában meglévő feladataira.

A dolgozók életkörülményeinek állandó javítása népi demokrátiás kormányunk programjának fő törekvése. A szakszervezeteknek minden erővel támogatniuk kell a párt politikájának és a kormány programjának megvalósulását, de különösen harcolniuk kell a dolgozók szociális és kulturális helyzetének közvetlen javítását szolgáló intézkedések végrehajtásáért. A Szakszervezetek Országos Tanácsa megköveteli az összes szakszervezeti szervektől, hogy ne túsíják a dolgozók törvényben biztosított jogainak megsértését. Elő kell azokkal a jogokkal, amelyekre a munkatörvénykönyv felhatalmazta őket.

A továbbiakban a munkavédelmi beruházások emelkedésével foglalkozott Kristóf István. Amíg 1953-ban 232,7 millió forintot irányoztak elő erre a célra, addig 1954-ben 316 millió forint áll már rendelkezésre. Eppen ezért a szakszervezeteknek fokozottabban kell foglalkozniuk a munkavédelemmel az Iparban és a közlekedésben. Harcolniuk kell a balesetek ellen, különösen a bányaszatban.

Fokozni kell a szakmai és más megbetegedések elleni védekezést is. A szakszervezeteknek támogatniuk kell az üzemi egészségügy megjavítását, a szakmai ártalmak megelőzését, törődjenek az üzemi tisztaságával, rendjével, fordítsanak különösen nagy gondot a nők, az anyák, az ifjúmunkások egészségügyi védelmére.

Javítani kell az üdültetés munkáját is. Az elmúlt évben a szakszervezetek 118 millió forintot használtak fel a dolgozók kedvezményes és ingyenes üdültetésére. A számos üdülési formán kívül újakat is beiktattak elsősorban a szanatóriumi üdülést, valamint az éjjeli szanatóriumokat. Idén újabb szakszervezeti szanatóriumokat létesítenek és tovább javítják az üdülőkben a szolgáltatásokat.

Sokkal alaposabban kell ellenőrizni, hogy a beutalójegyeket valóban azok kapják, akik megérdemlik. Ebben az évben már fokozottabban kell ellenőrizni arra, hogy az érdeklődő dolgozók legjobbjainak a szakszervezetek megfelelő üdülést, pihenést biztosítsanak. A lehetőségekhez mérten el kell érni, hogy az anyák gyermekükkel, a legkiválóbb dolgozók családjukkal együtt üdüljenek.

Kormányunk programjában jelentős szerepet fordít a lakásvizonyok megjavítására is. A lakásépítkezési program meg-

valósítását azonban számos hiba és fogyatékoság nehezíti meg. Az építőipari dolgozók szakszervezetére vár az a feladat, hogy a nagy építkezéseken bevált alkalmas módszereket vigyék át a lakásépítkezésekre, a munka meggyorsítására, minőségének emelésére érdekében. Gondoskodni kell arról is, hogy a kormány egy héttel ezelőtt megjelent rendelete értelmében fokozott segítséget nyújtsanak az egyéni lakásépítkezésekhez is.

A szakszervezeteknek az elkövetkező időben az eddiginél sokkal nagyobb gondot kell fordítaniuk a széles tömegek kulturális igényeinek kielégítésére is.

A szakszervezetek mai szociális és kulturális feladatait az elmondottak alapján a következőkben foglalhatjuk röviden össze:

1. A párt politikájának és a kormány programjának szellemében szakszervezetünknek, törekedniük kell arra, hogy a törvényekben, nevezetesen a munka törvénykönyvben foglalt jogokat meg ne sértsék és az azokat foglaltakat maradéktalanul végrehajtsák.

2. Napról-napra ellenőrizniük kell a munkavédelmi és egészségügyi beruházásokat, berendezéseket és intézkedéseket, a munkavédelemre és a munka biztonságára vonatkozó rendeletek és szabályok megtartását.

3. A dolgozók egészségének és alkotó erejének védelmét központi céllá kell tenniük a társadalombiztosításban és az üdülésben is. Aktívan és határozottan fel kell lépniük a szervezeti és bürokratikus hibák ellen, amelyek még a dolgozók ellátása terén vannak.

4. Jellemezze kulturális nevelőmunkát a szocialista igényesség, a törekvés a dolgozók szórakoztatására és nevelésére.

A szakszervezetek előtt álló feladatokat megkövetelik a vezető szintvonalának megjavítását. Kristóf István hangsúlyozta, hogy a szakszervezetekben fokozottan érvényre kell juttatni a kollektív vezetést.

Kristóf István beszámolójához elsősorban Veres Rudolfné, a Magyar Pamutipar élnöke szól hozzá, majd Vázyonai Miklós, az RM Csögyárd élnöke.

Rákosi Mátyás elvtárs után többek között hozzászólt Borbás Lajos, a MEDOSZ elnöke is.

A hozzászólások után Kristóf István, a SZOT elnöke összefoglalta a vitában elhangzottakat, majd a teljes ülés az elnökség javaslatára hajószóként fogadta el a beszámolót.

A teljes ülés ezután Rajkó Anán, a Szakszervezetek Országos Tanácsának tagjává, majd titkárává és egyben az elnökség tagjává választotta.

A teljes ülés Gáspár Sándor, a SZOT titkára zárószóval ért véget.

Gondoskodjunk a hó eltakarításáról

A hosszú ideje tartó kemény fagy a talajt egyes helyeken közel 1 méter mélységben is megfagyasztotta. A fagyások után bekövetkezett szokatlan mértékű havazás nemcsak a közutakat tetten hagyta, hanem a városban lévő épületeket, udvarokat és utcákat is nagy mértékben elborította. A felgyülemlett óriási hótömeg egy hirtelen bekövetkező olvadás esetén a mélyen lefagyott talajban elszivárogni nem tud. A hó a föld felszínén fog utat keresni a lefolyásra ezért komoly károkat okozhat a város területén.

A hó különösen a házak állagát veszélyezteti, mert a súlyos, patló- és vegyesfalú épületeket teljesen eláztatja és a falakat annyira kimosatja, hogy az ilyen épületeknél számolni lehet az épület összeomlásával is. A mélyebb fekvésű telken lévő épületeknél még az a veszély is fennáll, hogy a hó a lakásokba is behatol. A téli épületek falai pedig elnedvesednek, vakolatukat lerúgják és elcsúszhatnak. A lehetőséghez képest minden ingatlan tulajdonos és lakó az épületek felületét a lehető leggyorsabban tisztítsa meg a hóval borított felülettel. A tetelken lévő havat nagy kupacokba

hordják össze, hogy az olvadás minél lassabb ütemű legyen. A falak tetejéről a víz elvezetését, kis vízvezető árkokkal vagy felöltéssel biztosítsák. A tetőn lévő havat a fedélhőhatást megromlására nélkül takarítsák le. A csatornázott udvarokban a víz elvezető aknákat a hó és jég takaróval akadályozták ki. A tetőn lévő havat fokozatosan hordják a csatornába. Az udvar vizálamos helyéről a víz elfolyását kis árkokkal biztosítsák a csatorna nyitására.

Külsőségi és kertészi utcákon a meglévő vízvezető árkokat mindenki saját területén, vagy területén előtt takarítsa ki. A betemetett árkokat pedig ásásuk ki. Ezen munkálatokat a közbiztonsági és kertészi lakosoknak közbiztonsági elvégzési kötelességüknek kell tekinteni. A hó olvadása okozta belvízvesztést csak így tudjuk elhárítani.

Ezen munkák elvégzésével saját lakásunk biztonságát is biztosítjuk. Külön felhívja a városi tanács végrehajtóbizottsága az utca és ház, tömbbizalmiakat, hogy saját területükön a fenti munkálatok elősegítésével járuljanak hozzá a belvízvesztés elhárításához.

NEMZETKÖZI SZEMLE

A négy külügyminiszter értekezlete

Ezen a héten az előzetes megállapodás értelmében — Berlin demokratikus körzetében, az Unter Den Linden-en emelkedő szovjet nagykövetség épületében folytatja munkáját. A Szovjetunió nagykövetségének hatalmas klasszicista stílusban, 1948 és 1951 között főleg a Szovjetunióból hozott épület- és díszítőelemekből megépített palotájára méltó keretét adja annak az értekezletnek, amelytől a világ népei a nemzetközi kérdések egy részének megoldását, a tartós béke felé vezető út megnyitását várják. A monumentális épület is, amely a szovjet építészeti egyik remekművének mondható, önmaga is példázta, hogy az út, amelyet a Szovjetunió nyitott meg az emberiség előtt, az építés, a békés munka, a nagyszerű

alkotások, s a boldog emberi jövő útja.

Itt, ebben az épületben döntő stádiumába került e héten a második napirendi pontról „a német kérdés és az európai biztonság megőrzésének feladatairól” szóló tanácskozás. E napirendi pont fontosságára jellemző az, amit Molotov elvtárs jegyzett meg egyik felszólalásában: hogy a berlini értekezletet főleg annak alapján ítéli majd meg a világ, milyen eredményekre vezet a német kérdés megtárgyalása.

A tárgyalások során két terv került a „négy nagy” asztalára: Eden angol külügyminiszter terve és a szovjet küldöttség javaslata. Felvetődik a kérdés, mi az egyik és mi a másik terv célja? Mit mond az egyik, s mit a másik javaslat?

Az „Eden-terv”

amelyet nyilvánvalóan külön összebeszéléseik során főztek ki a nyugati külügyminiszterek (amint a bonni kormány berlini szövegét közölte) „a nyugati német kormány aktív közreműködésével”, a főhangsúlyt az ügynevezett „szabad” választásokra helyezi s a leglényegesebb kérdést, a Németországgal kötendő békeszerződést az utolsó helyre teszi. Az angol terv ugyanis a következő sorrendben javasolja a német kérdés megoldására: 1. Szabad önszövetkezt, 2. ennek alapján, nemzetgyűlés összehívása az alkotmány kidolgozására; 3. alkotmány elfogadása és önszövetkezt megalkotása; 4. tárgyalások a Németországgal való békeszerződés megkötéséről.

Az angol javaslat — amint már ebből is látható — háttérbe szorítja a német békeszerződés ügyét, halogatni igyekszik megkötését, meg akarja nehezíteni a német egység megteremtését. S még egy alapvető és döntő célt akar elérni, amelyet a terv főnyelvén a szovjet pártok csomagolva akart beadni a német militarizmus újjáélesztése által veszélyeztetett európai népeknek: a nyugati hatalmak terve szerint ugyanis „az önszövetkezt kormány felhatalmazná, hogy átvegye a szövetségi köztársaság és Németország szovjet övezete nemzetközi jogait és kötelezettségeit.”

Ez a körmondfogó gondolat pedig nem jelent mást, mint hogy fenn kellene tartani azokat a kötelezettségeket, amelyek a bonni és párizsi szerződések értelmében Nyugat-Németországra hárultak, sőt, ezek a kötelezettségek Kelet-Németországra is kiterjednének. A bonni szerződés értelmében évtizedekre fennmarad Nyugat-Németországban a fél-megszállási rendszer, a párizsi szerződés pedig Nyugat-Németországot 50 évre egy Amerika által összetartott háborús csoportosulás szekeréhez köti. Vagyis: az „Eden-terv” olyan „szabad” Németország megteremtését célozza, amelyik szorosan hozzá lenne láncoltva a nyugati háborús szövetség-

hez, amely tagja lenne a Szovjetunió és a népi demokratikus országok ellen irányuló „európai védelmi közösségnek”.

A Molotov által előterjesztett javaslatok ezzel szemben a következő szovjet békepolitikát tükrözik, amelynek céljai — elmentésben az „Eden-terv” céljaival — szoros összhangban vannak a német nép és Európa népei biztonságának érdekeivel. Milyen alapokra helyezi javaslatát a Szovjetunió küldöttsége? Az 1945 februárjában megkötött jaltai és az 1945 augusztusban kötött potsdami nemzetközi egyezmények alapelveire, amelyek Anglia, az Egyesült Államok és a Szovjetunió elfogadott s amelyekhez Franciaország kormányja is csatlakozott. E két egyezmény világosan kimondja: meg kell semmisíteni a német militarizmust és náciizmust, lehetőséget kell nyújtani a német népeknek, hogy életét demokratikus és békés alapon szervezhessék újjá. A béke érdekei sugalmazták a szovjet javaslatot, amely előtérbe helyezi, első megoldandó kérdésként jelöli meg a német békeszerződés ügyét.

A szovjet javaslat a nyugati álltal szándékosan homályban tartott kérdéseket nyit napirendi kérdést csinált és világosan megjelölte: hat hónapon belül, de legkésőbb 1954 októberéig békekonferenciát kell összehívni a Németországgal való békeszerződés megkötésére; Továbbá: Németország demokratikus és békés alapon történő újjáépítésének érdekében alakítsanak ideiglenes önszövetkezt kormányt a szabad választások előkészítésére és végrehajtására.

A szovjet javaslat kényes kérdést szeg az európai hatalmak képviselőinek: mondják ki, merre vigyen Németország útja, a háború vagy a béke felé? Sőt, Molotov elvtárs a szerdai ülésen felvetette: meg kellene kérdezni népszavazás útján magát a német népet, hogy békeszerződést kíván-e, vagy háborús szerződéseket?

— Idehálással ment képzelték, pen, mi vagyok ne nyomtatok le, tosból Engem? — csapta az ajtót, gótt. Január ajánlott levelet vi ne Molnár Imre lét.

Kondor igazgat hívatta, csöndes kezdett vele. Sok esett: Molnár nyakkal, szegyenek hogy hibázott, am pot itthagya a szerezni magának lágossá lett előtte dig az üzemi r elhanyagoltsága r dott: az, hogy ha teljesíti tervét, al 50 százaléka, febru lék prémiumot k 390 forint alapfize rintot kap, az ma magyarán, majd emelkedik a fizeté dig alacsonyabb k rult. Így aztán má ta a világ sorát. De a többiek is zel.

A német nép válasza alig lehet kétséges. Ezért utasítják el a nyugati külügyminiszterek a népszavazás gondolatát, ezért burkolóznak homályos fejtegetésekbe. Hiszen ők a német nép sorsáról, a német nép megkérdezése nélkül szeretnének dönteni. Ők a német népet ágyú-tölteléként akarják felhasználni imperialista vágyaik kielégítésében. Az Adenauerista sajtó

A berlini értekezlet tizenkettedik ülése

Berlin (MTI) A négyhatalmi értekezlet szombati, 12. ülésén Dulles amerikai külügyminiszter elnökölt. Az ülésen Molotov

újabb beszédet mondott a német kérdés békés megoldásának lehetőségéről.

Hatalmas p az apró, tí kák milliárd, haktent takar) hol térdig kel rékig. Amede végtelenül n Az ember csol a falusi állomáson ne időjárás.

A rozoga, tett küzdelem teljes erővel kakra”. Ugyen tok igazi értel érési, hóval hdegben kime szetszavarni,

Az lehetne dolgozó s irigykednek az helyekben vég valóságban a o a műhelyekbe tetőkről, ajtókt vit a szél. Mol is úgy gondolt zony talán me kutya több dolga gette a mu ügyesen. Unive ven, mindenfaj ne volt a keze. gatyúról, ha t kumulátorról v mindnek. Ami hogy a minisz sára a földműve rendezte a gépi zónák fizetését, többieknek:

— Meglátjátok csoda öröm lesz napban! Erdeme jöl megfogni a r

A többiek me ingatták a fejü nem is, vagy h hogy igaz, nem a rendelet. Pe ten Kondor elvt más igazgatója talmát. De sokt aki ott volt, az tette meg, miről megértették, ho gozó alapörbéré a kategóriákba irányelvei nem sak, Molnár Imr látott, igaz ugya 40-ről 4 forint 62 dik az alapörbét ták”; az eddigi ből a VI-osba k megtudta, acelsz szehúzódtak és c dott: Ajlajtok m írodába.

Nagy dühösen kitamadt Fi nak, a politikai

— Idehálással ment képzelték, pen, mi vagyok ne nyomtatok le, tosból Engem? — csapta az ajtót, gótt. Január ajánlott levelet vi ne Molnár Imre lét.

Kondor igazgat hívatta, csöndes kezdett vele. Sok esett: Molnár nyakkal, szegyenek hogy hibázott, am pot itthagya a szerezni magának lágossá lett előtte dig az üzemi r elhanyagoltsága r dott: az, hogy ha teljesíti tervét, al 50 százaléka, febru lék prémiumot k 390 forint alapfize rintot kap, az ma magyarán, majd emelkedik a fizeté dig alacsonyabb k rult. Így aztán má ta a világ sorát. De a többiek is zel.

Emberek

Riport a debreceni gépállomásról

Hatalmas pelyhekben havazik, az apró, finomművi kristályok milliárdjai kövér duvuhaként takarják a földeket. Néhol térdig kell gázolni, néhol derékig. Ameddig a szem ellát, sőtellenül nyújtózik a hómező.

Az ember azt hinné, hogy ilyenkor azután megállt parancsol a falusi munkáknak a természet. Csak hogy a debreceni gépállomáson nem olyan legények dolgoznak, akiknek diktálhat az időjárás.

A rozoga, szegényes épületek körül nap mint nap megfeszített küzdelem folyik a jövő esztendői kenyérért. „Megindult és teljes erővel folyik a gépek javítása, előkészítése a tavaszi munkákra”. Ilyenket írnak az újságok, — de a szűkszavú mondatok igazi értelme csak itt tárul fel igazán a szemlélő előtt. Az óriási, hóval borított udvaron gép-gép mellett áll és a velőig ható hidegben kimelegednek az emberek, amíg egyet-egyét sikerül szétcsavarni, megjavítani vagy összerakni.

Azt lehetne hinni, hogy a kint dolgozó szerelők, traktoristák irigykednek azokra, akik a műhelyekben végzik munkájukat. A valóságban a dolog nem így áll: a műhelyekbe becsorog a hólé a tetőkről, ajtókon, ablakokon süvít a szél. Molnár Imre szerelő is úgy gondolja, hogy neki bizony talán még a kintieknel is kutyább dolga van. De azért végezte a munkáját, jószívvel, ügyesen. Univerzális szerelő lévén, mindenfajta munkában benne volt a keze. Ót hívták, hadugattyúról, ha tengelyről, ha akkumulátorról volt szó: doktora ő mindnek. Amikor meghallotta, hogy a minisztertanács utasítására a földművelésügyi miniszter rendezte a gépállomások dolgozóinak fizetését, így beszélt a többieknek:

— Meglátjátok elvtársak, mi csoda öröm lesz itt a jövő hónapban! Erdemes ám most már jól megfogni a munka végét.

A többiek meg hűmögtek, ingatták a fejüket. Hitték is, nem is, vagy ha gondolták is, hogy igaz, nem ismerték kellően a rendeletet. Pedig az értekezleten Kondor elvtárs, a gépállomás igazgatója elmondta a tartalmát. De sokan hiányoztak s aki ott volt, az sem egészen értette meg, miről is van szó. Azt megértették, hogy minden dolgozó alaprabáre emelkedik, de a kategóriákba való besorolás irányelvei nem voltak világosak. Molnár Imre is csak annyit látott, igaz ugyan, hogy 4 forint 40-ről 4 forint 62 fillérré emelkedik az alaprabár — de „lefokozták”: az eddigi VIII. kategóriából a VI-osba került. Mikor ezt megtudta, acélszírke szeméi összehúzódtak és csak annyit mondott: Álljatok meg. Megyek az irodába.

Nagy dühösen csörtetett be, nekítámadt Fröhwrth elvtársnak, a politikai helyettesnek:

— Idehallgassál te! Mi az istent képzelték ti tulajdonképpen, mi vagyok én? Engemet ti nem nyomjatok le, még hogy hártsab! Engem? — Kiment, becsapta az ajtót, csak úgy döngött. Január 25-én expressz ajánlott levelet vitt a posta, benne Molnár Imre felmondó levelet.

Kondor igazgató azután felhívatta, csöndesen beszélgetni kezdett vele. Sok mindenről szó esett: Molnár Imre vörösödő nyakkal, szegyenkezve ébredt rá, hogy hibázott, amikor csapatot papot itthagynva akart elégtételt szerezni magának. Maradt és világossá lett előtte az is, amit eddig az üzemi népmunkaadó dítást kérték. Azóta is rendszeresen hallgatják a gépállomás vezetőjét, akkor januárban 50 százaléka, februárban 60 százaléka prémiumot kap. Tehát, ha 890 forint alapfizetéséhez 445 forintot kap, az már 1335 forint, a meggyarar, majd ötszáz forinttal emelkedik a fizetése havonta, pedig alacsonyabb kategóriába került. Így aztán már másképp látta a világot Molnár Imre. De a többiek is így voltak ezzel.

Ha idejében, kellően megértették volna, milyen nagy dolog a bérrendezés, mennyire igazságosabb, helyesebb az új rendszer, mint a régi, — nem ötven százalékra teljesíti a gépállomás a havi tervét. — Jobban igyekezett volna mindenki elérni a 100 százalékot, hiszen jó pár száz forint különbséget megérez az ember, meg aztán a kedv is más lett volna a munkához. Látván látja a pártbizottság is, hogy nagy hiba csuszott a politikai vezetésbe. A népmunkások képtelenek voltak megbirkózni a nehéz feladattal: nem tudták elérni, hogy minden egyes traktoros, szerelő, segédmunkás pontosan megértse a rendelet jelentőségét és utasításait. Mi volt ennek az oka?

A párttitkár, Pintye elvtárs éjjelenként még aludni sem tudott, azon forgott az esze, hogy hol itt a hiba?

— Hiszen a lelkiunket kitesszük — gondolta elkéserevő — térdig hóban, 20—25 fokos hidegben dolgozunk naphosszat. Nem, a politikai osztály munkatársai, a pártvezetés, az aktívák nem kimélték erejüket, együtt éltek a dolgozókkal, minden ügyükkel lelkiismeretesen igyekeztek foglalkozni. És mégis... Hol van mégis a hiba?

Miért lóg mégis mindenkinek az orra, mintha temetésre ké-

szülne a gépállomás? A fizetés emelkedett, ebben a hónapban előre láthatólag sokan kapnak majd prémiumot is. A hóban, jégben, szélben dolgozó, a gépek hibáival csatázó embereket mégsem szállta meg a munka szépséges patosza. Végzik a dolgukat becsülettel, keményen, helytállással.

De nem jókedvvel. Miért? Nem elég indok erre a hideg! Ezen töprengett Pintye elvtárs, a párttitkár, az új vezetőséget megválasztó taggyűlés előtti éjjelen, miközben lassan elnyomta az álmot.

Már elállott a havazás. A csizmák, bakancsok csikorgóra fagyott csúszós havat tappogtatnak. A csapáson libasorban vonulnak a párttagok a taggyűlésre. A színekből, műhelyekből előszivárgók a menet végéhez zárkóznak. Az arcukon várakozás ül, a jeges párat sűrűn törlegelnek le, jellegzetesen fontolgtató, bajuszpedrő mozdulattal. Nem nagyon beszélgetnek az emberek. Inkább magában morfondíroznak mindenki.

Vajjon mi lappang a bundás süvegű fejekben? Az emberekben?

Es vajjon megmondják-e a taggyűlésen, mi nyomja őket?

A kevéske zsongás is elesztül a szűk szobácskában, amikor az öreg Bakó, mindkét kezét szipoló gégéjére tapasztva, megnyitja a taggyűlést. (A korelnök Bakó elvtárs, mûgégevel lélegzik és mégis a párttagok egyik legderékabbja: nincs olyan feladat, amit ne vállalna, nincs olyan fogós kérdés, ahol véleményét ne nyilvánítana, bátran, félreérthetetlenül, egyenesen. Ugy, ahogy kommunistához illik.)

Eleg gépiesen indul a taggyűlés. A korelnök javaslatára egyhangúan megválasztják elnöknek Szakáll Sándort, az kinyilvánítja a határozatképességet. (A városi pártbizottság kiküldötte már jegyzi is: hiba, hogy nem a tagoktól kértek javaslatot az elnökség összeállítására.)

Ezután áll fel Pintye, a párttitkár. Látszik a szemén, hogy régen nem aludta ki magát tisztességesen. Akadozva kezdi a beszámolót, eleinte sillabizálja a szavakat, nagyokat lélegzik. Izgul. De azután belelendül, mondanivalójának súlya szinte onmagától kerekíti ki a mondatokat. Arról beszél, hogy a világ népeinek kötelessége megakadályozni a fasizmus újjászületését. Láttuk mire vezetett a nagy monopóliumok politikája: sikerült kibombantaniok a második világ-háborút. Halottak tízmilliói jelzik az imperializmus szennyes útját.

Az arcokon feszült figyelem. Kipirulnak az emberek. Arról van szó, ami valamennyi dolgozó legszűkebb szívügye: a békeről.

— Es mi? Mit tettünk, cleget tettünk-e a békéért? Nem tudunk volna-e többet tenni? — kérdi Pintye és a beálló pillanati szünetben mindenki előtt felremlenek a hanyagságból eltört gépek, a tavalyelőtt felszántatlanul maradt holdak.

Apró recenéséssel ég a pöttyöm kis vaskályhában a fa. Olyan a csend, hogy még a lélegzetet is meghallani. A párttitkár ráter a számokra: 60,9 százalékra teljesítettük normálhold megmunkálási tervünket 1952-ben. Ezt a káderek gyengesége, a hozzá nem értő gépkészítés, a munkaerő hiánya, fluktuálása okozta. 1953-ban már 8,4 százalékra túlteljesítettük évi tervünket. De ha úgy megy tovább, mint most, az idén nem dicsé-

kedhetünk majd ilyen eredménynyel.

Folyik a taggyűlés. Pintye elvtárs a kormányprogram jelentőségéről beszél. Megállapítja, hogy a gépállomás pártbizottsága többször megszegte a pártdemokrácia törvényét. Sorra veszi a pártmunka, a termelés kérdéseit. Lema-radt a gépállomás, Miért?

Ki kér szót? Bakó bácsi emelkedik fel elnöknek. Mindenki arrafelé fordul, mozgás tut végig a tagságon. Igen, érdekli őket. Szipoló gégevel mondja: — Durván bánnak a géppel, durván az emberekkel. Pintye elvtárs is. Pedig, aki a géppel nem tud bánni, nem tud az emberrel sem. Szeretni kell mind a kettőt. Szeretni. Anélkül soha sem lesz jó a munka.

Fergetegesen megtapsolják. A párttagok kezdik éreztetni akaratukat. Egyelőre ugyan csak a tetszésnyilvánítás közvetlenségével, de mindenki érzi, hogy közelednek a lényeg szavakba foglalásához. Szólásra emelkedik Ókrós elvtárs, a megyei tanács politikai osztályának köldöke. Szabatos, világos mondataira felütik a fejüket az emberek:

Miért? Mert itt nem gondoskodnak az emberről! Mert itt befolyik a víz a tetőn a szerelők nyakába! Ilyen téiben dolgoznak, de nincs egy tisztességes hely, ahol a munkások meghuzhatnák magukat ebéd-időben. Mert itt olyan feketék az olajtól, piszoktól, mint az ördögök! Nézzék csak meg a kezüket, taggyűlésre szegyen így jönni! De tudom, hogy az elvtársak nem tehetnek róla. Tudom, hogy nincs tisztességes mosdó, ahol tisztálkodni lehetne. Mert nem történt gondoskodás még arról sem, hogy rongy legyen elég, amivel megtörölje a kezét az a dolgozó, ha ebédelni akar, vagy egy cigarettára fűgyujtani. Az olajat szívják a tüdejükre dohány helyett. Még nem jutott észébe senkinek, hogy egy láb-törölt tegyenek a pihenőszoba elé, hogy ne a sáros csizmákkal másszanak az ágyra, ha már egy lábtőt képtelenek voltak beszerezni. Így megy itt elvtársak! Ezért nincs itt olyan kedv, mint lenni kellene!

Ezt mondja, emelt hangon, de mozdulatok nélkül. Csak az utolsó mondat „ezért”-jénél üt egyet az asztalra. Szavait általános helyeslés fogadja.

— Ugyvan, igaza van — mondja mindenki szinte egyszerre. Felszakadt a zsilip:

— Miért nincs ebédlő?

— Miért kell a fagyos földön, vagy a gépeken enni, piszkosan?

— Miért nincs mosdó?

Megvitatják, hogy ki a felelős ezekért a fogyatékoságokért. A pártbizottságot nem lehet okolni, állapítják meg. Meg lehet nézni a jegyzőkönyveket, hányszor járt el a földművelésügyi miniszteriumban, hogy a gépállomás botrányos szociális körülményein változtassanak. Építtetni kellene. Mire engedélyt kaptak, nem volt anyag, pedig építtetni kell, mert így nem lehet dolgozni.

Az új vezetőség első dolga legyen kézbevenni ezt az ügyet. Ujra és újra kezdeni, amíg nem sikerül. Ebben megállapodnak. Ezekután kerül a sor a szavazásra.

Szabályosan, rendben. Két személy kivételével a régi pártvezetőséget választották meg. Olyan embereket, akiket ismernek, akikről tudják, hogy tagok kinyilvánított akaratával elvértve, kemény munkával megvalósítják a párt politikáját a debreceni gépállomáson.

Eről beszélnek az emberek, mikor elindulnak hazafelé, a bizalom él a szívekben. Es holnap már jobban fog menni a munka.

Grosser Pál.

Tanácsaink adjanak nagyobb segítséget a mezőgazdasági szaktanfolyamoknak

Pártunk Központi Vezetőségének a mezőgazdasági termelés fejlesztéséről szóló határozata igen nagy feladatok elé állít bennünket a terméshozamok emelését elősegítő szakmai oktatás megjavítása, kiszélesítése terén is. Már az elmúlt évben megszerveztük a 3 éves mesterképző-tanfolyamokat a termelőszövetkezeti tagság és egyéni dolgozó parasztlak számára. E tanfolyamok lehetővé tették, hogy a dolgozó parasztlak a munka megszokása nélkül megismerkedjenek a mezőgazdasági tudomány számos gyakorlatban bevált módszerével.

A tavalyi tapasztalatokat felhasználva a múlt év őszén ismét megkezdtük a mesterképző-tanfolyamok szervezését. Sok helyen a tsz-tagok és egyéni parasztlak maguk kérték ilyen tanfolyamok megindítását. Így volt ez például Hajdúszoboszlón a Kossuth tsz-ben, vagy Nádudvaron, ahol a tsz-tagok és egyéni parasztlak gyümölcs-termelési tanfolyam indítását kérték. Azóta is rendszeresen hallgatják a gépállomás agronómusának előadásait.

A nagy érdeklődésre való tekintettel a tervezett 87 tanfolyam helyett ma 91 mesterképző-tanfolyam működik a megye területén. A tanfolyam hallgatóinak egy részét egész községet megmozgató kezdeményéseket indítottak el a terméshozam növelése érdekében. Számos termelési szövetkezetben a tanulóshoz kedvet kapott dolgozók kis par-

cellákat állítanak be nagyobb terméseredmények kikísérletezésére. A hajdúböszörményi II. Kongresszus tsz-ben Simon Imre nemrég kitüntetett tsz-elnök — aki az egyik legszorgalmasabb tanfolyamhallgató — december 12-én három hold napraforgót vetett el, hogy a kései átteleltető vetés eredményét gyakorlatban lemérhesse. Tanfolyamuknak két női hallgatója pedig vállalta, hogy a tavaszra elvetésre kerülő vetőmagot előcsiráztatják, hogy meggyőződjenek, megfelelő csiraképességű-e a vetőmag.

Igen jó kezdeményezés indult meg Kabán a Kossuth tsz-ben a fejtrágyázás elősegítésére. Karsa József elnökhelyettes, aki a tsz-ben folyó tanfolyam vezetője, javasolta a szövetkezet elnöksége felé, tűzzön ki díjakat a kocsisok részére, amivel meg lehetne gyorsítani a komposztált érett istállótrágya kihordását a gyengén telelt vetésekre. Ki is tűzték a díjat: első díj 1 mázsa, második 75, harmadik 50 kiló búza. A díjakat az a fogatos kapja, aki a legtöbb trágyát hordja ki, a legnagyobb területet letrágyázza az előirt trágyamennyiséggel. Azóta a munka meggyorsult s a jutalomként kitűzött 225 kiló búza többszörösen visszatérül a tsz-nek a kihordott istállótrágya által.

Az oktatás megkönnyítésére, eredményességének elősegítésére kormányunk a múlt évben most sokkal nagyobb gondot fordít. Több járás kézi laborató-

riumi felszerelést kapott, melyet a járási mezőgazdasági osztályok illetékes előadói vándoroltatnak a tanfolyamok között. Ez évben már igen nagymennyiségű szemléltető kép, ábra áll a tanfolyamok hallgatóinak rendelkezésére s újabban a FM. egyes állattajékoztató gipszfigurákat is készítettek a tanfolyam munkájának megkönnyítésére. A tanfolyamok különösen ott eredményesek, ahol a tanács szervek, a tsz-ek vezetői mindenben elősegítik a tanfolyamok működését. Egyes helyeken azonban nem kapnak meg mindent a hallgatók ahhoz, hogy zavartalan tanuláshoz biztositva legyen. A nádudvari tanács elnöke állandóan más-más helyen biztosít termet a hallgatóknak. Előfordul az is, hogy a terem kicsi, ráadásul fűtetlen is. A konyári tanács elnöke, Sain József elvtárs is kevés gondot fordít a tanfolyamokra. Legutóbb csak 4 hallgató jelent meg.

A még hátralevő időt feltétlenül fel kell használni arra, hogy minden szerv megegyezően vizsgálja meg a mezőgazdasági szakoktatás menetét és tegyen meg sürgősen mindent annak érdekében, hogy a márciusi vizsgákon a hallgatók komoly tudással adhassanak számot. A mesterképző tanfolyamok legyenek bátor harcossai az új módszerek alkalmazásának, legyenek gyakorlati, képzett mesterei a többi termelésnek.

Kelemen Gáborné
agropropagandista.

Párt és pártépítés

A vezetőségválasztó taggyűlések tapasztalatai

Pártunk szervezeti szabályzatainak megfelelően a KV határozata alapján alapszervezetekben február 1-én megkezdődtek a vezetőséget újjáválasztó taggyűlések. Ez a választás párt-szervezetünk elő igen komoly és sok tekintetben új feladatot állított. Az egyik legfontosabb feladat, a pártdemokrácia következetes érvényesítése a választásokon. Ez még nem sikerült teljes mértékben. A KV júniusi határozata után ugyan a vezetőség megjavult, javult a bíráló, önbírálat, kezd kibontakozni az alulról jövő bírálat is. Ennek ellenére azonban a pártdemokrácia, a kollektív vezetés még nem teljes mértékben érvényesült.

A párt-szervezetekben, ahol a vezetők a felsőbb szervek kiküldött tanácskozónak a párt aktívával, a tagsággal és kikérlik véleményüket, megbíznak bennük, komoly mértékben fog erősödni a pártbelüli demokrácia, tevékenyebb válik a tagság és javul a kapcsolat a pártönkivüli dolgozókkal.

Megvénkben az eddig tervezett vezetőségválasztó taggyűlésekből mindössze négy maradt el. A párttagság sok helyen teljes létszámmal megjelent a taggyűlésen, mint Hajdúnánáson a December 21 tsz-ben és a püspökladányi, biharkeresztesi gépállomásokon, stb. Ahol a felsőbb párt-szervek és a pártvezetés gondosan, alapos politikai előkészítő munkával készítik elő a taggyűléseket, ott az eredmény nem is maradt el. Az eddig megtartott vezetőségválasztó taggyűlések tapasztalata, hogy a párttagság általában megvitátja a beszámolókat és a vezetőségbe javasolt elvtársakat megbírálja. Különösen az utóbbi napokban megtartott taggyűlésekre áll ez.

Ahol a vezetőség beszámolója jó és bíráló, őszintén feltárja a hibákat, ott a hozzászólások száma is nagyobb. A hajdúnánási December 21 tsz-ben a vezetőség beszámoló arról, hogy a múlt nyáron a nagy munkára hívóközva nem tartották meg rendszeresen a pártvezetési üléseket. Továbbá nem segítette megfelelően a DISZ-t és hogy az elmúlt évben csak két tagjelöltet vettek fel. A beszámolóhoz tizenegyen szölköztek hozzá, bírálták és javaslatok; tettek. Többen, mint Varga Imre, Lukács Gábor bírálták a titkár munkáját is. Rámutattak, hogy a júniusi határozat után bizonytalanságot éreztek. Lukács elvtársat azért bírálták meg, mert nem foglalkozott kellően a rizstelep építésével. Lukács elvtárs felszólalt, elismerte hibáját, azonban hangsúlyozta, hogy a pártvezetésnek figyelmeztetnie kellett volna őt. Ez nem történt meg. A püspökladányi gépállomáson Papp elvtárs bírált a igazgatót, mert gondomban a dolgozókhöz és nem gondoskodik kellően a gépállomás dolgozóiról. Ugyanígy helyesen bírálták a járási pártbizottság titkárát, Rohács elvtársat is, kérték, hogy többet törődjön velük és jobban ellenőrizze úgy ő, mint a járási pártbizottság a gépállomás munkáját.

További tapasztalat, hogy a párttagság alaposan megfontolja, kikre adja le szavazatát. Komoly viták keletkeznek a jelöltek felett. Sok esetben nemcsak hogy megoszlának a vélemények, hanem a tagság nem választja meg a jelölőbizottság által javasolt elvtársat. Párttagságunk többsége érzi és tudja, hogy az elmúlt félévben komoly erőfeszítéseket tettünk arra, hogy a kollektív vezetést és a pártbelüli demokráciát érvényesítsük. Ezt időszakban sok új lehetőség elvtárs került felszínre. A párt vezetősége nem mindenütt figyelt fel ezekre az elvtársakra, éppen azért, mert hiányzott a kollektív

vezetés. Ezért ezek az elvtársak nem bizonyíthatták be rátermettségüket a vezetésre, ezt esetleg nem is akarták, mert szerények, de munkájukat lelkiismeretesen elvégzik.

A párttagság el a jogával, több helyen ilyen elvtársakat választott meg a vezetőségbe. A régi elvtársak közül viszont többet visszautasítottak — mint például a biharkeresztesi gépállomáson a volt párttitkár, és Páskuly elvtársat — azzal, hogy ezek nem végeztek megfelelő pártmunkát. Ilyen vezetőségi tagokra nem akarták bízni a párt-szervezet további irányítását, ezért ezek az elvtársak egyetlen szavazatot sem kaptak. Hasonló eset történt a hajdúnánási és a debreceni gépállomáson.

Az eddigi taggyűlések általában eredményesek. Azonban hiba volna, ha ez eredményeket nem fokoznánk tovább. Sok tennivaló van még a politikai előkészítésnél, javítani kell a beszámolókat és a határozati javaslatok színvonalán, a felsőbb párt-szervek segítségadását is jobb módszerekkel kell folytatni.

Több taggyűlésen a párttagság passzív volt, legfeljebb egy páran szölköztek hozzá a beszámolóhoz és a jelöléshez. Hiba, amely különösen a hivatali párt-szervezetekre jellemző, hogy a beszámolókat a bíráló általános és formális és nem elég önkritikus és éppen ezért nem segít a hibák feltárásában. Az ilyen helyeken a párttagság többsége nem szölköz fel, hiszen a beszámoló nem is tárja fel a hibákat. Viszonyt az is igaz, hogy a párt-szervezetek a felsőbb szervek részéről nem

kaptak megfelelő segítséget a beszámoló elkészítéséhez. Sokhelyt a titkár a beszámoló elkészítésébe nem vonta be a párt-vezetés tagjait. Sőt néhol, mint a labai Kossuthnál, csak a taggyűlés előtti órákban készítették el a beszámolókat.

Pártbizottságoknak a továbbiakban nemcsak azokra a párt-szervezetekre kell gondot fordítani, ahol a taggyűlések egy-két napon belül tartják meg, hanem azokra is, ahol később lesznek. Helyes lesz, ha a pártbizottságok leszűrik az eddigi vezetőségválasztó taggyűlések tapasztalatait és megszabják a további tennivalókat.

A felsőbb párt-szervek segítsége nem minden esetben volt megfelelő. Több esetben megsértették a pártdemokráciát. A berettyóújfalui pártbizottság titkára, Bernáth elvtárs a pártbizottságra hívta meg az alapszervezet vezetőit, hogy ott készítsék el a beszámolókat. Sillabuszokat is adott ki a beszámolóhoz. Ez a bürokratikus, úgynevezett segítség káros, sőt akadályozza a munkát. A berettyóújfalui I. alapszervezet titkára is kapott sillabuszt a beszámolóhoz, amely meghatározta, hogy 10 percig külpolitikával, öt percig pártrendezvényekkel foglalkozzék a beszámoló. A titkár megkérdte erre, mi az, hogy „pártrendezvény”.

Több helyen nem értik meg a pártdemokrácia fogalmát. E téren két végtel jelenkezett. Az egyik: teljesen magára hagyják az alapszervezetet, azzal, hogy meg ne sértsék a pártdemokráciát. Ezt tetje a vámospécsi tit-

ká, Rudnai elvtárs. A másik: a felsőbb szervek egyes vezetőségi tagok megválasztását, igyekeznek a tagságra ráerőszakolni. Ez történt a püspökladányi sertés-telepen.

A berettyóújfalui járásban helyesen teszik, hogy összehívják a párt-csoport vezetőit, azokban a párt-szervezetekben, ahol később lesznek a taggyűlések és megegyezően alaposan megbeszéli a vezetőség újra választására vonatkozó KV határozatot és a Szabad Népből megjelent erre vonatkozó cikkeket.

Sokan nem értik, hogyan egyeztethető össze a pártbizottság segítő, ellenőrző munkája és az alapszervezet önállósága, a párttagságnak az a joga, hogy maga válassza meg vezetőit. A pártbizottságoknak az a feladatuk: segítsék az alapszervezetek tagságát, hogy a legalkalmasabb kommunisztákat jelölje a vezetőségbe. A pártbizottságok tagjai, munkatársai tanácskozzanak az alapszervezetek vezetőivel, aktivistával, ismerkedjenek meg az eddigiekkel sokkal jobban az alapszervezetek élével, problémáival. Ezután adjanak segítséget úgy a beszámolókat, mint a határozati javaslatok elkészítéséhez.

Há a beszámolókat és a határozati javaslatokat a párt-vezető-

ség úgy készíti el, hogy bevonja a kommuniszták legjobbjait, véleményüket kikérli és a taggyűlés előtt egy héttel megvitátják, kiegészítik, nem fordulhatnak elő olyan esetek, amilyeneket eddig tapasztaltunk.

Abban segítsenek a felsőbb szervek az alapszervezeteknek, hogy a határozati javaslatok legyenek konkrétak. Általában a határozati javaslatok azzal foglalkoznak, hogy „megjavítjuk a kollektív vezetést” vagy gazdasági téren „emeljük a termelési átlagot”, vagy „ezek után jobban segítjük a DISZ-t”, azonban ezek a határozati javaslatok nem tükrözik azt, hogy hogyan gondolkodik el a kifizető célokra, hogy a termelés növelése érdekében hogyan javítják meg a tömegek között végzett politikai munkát, stb.

Az alapszervezeti vezetőségek újjáválasztása csak akkor jár sikerrel, ha a párttagság tudja, hogy milyen vezetőket kell választania, ha a pártdemokrácia teljes mértékben érvényesül a vezetőségválasztó taggyűléseken. Nagy lehetőségek tárulnak fel a párttagság számára, hogy jogát gyakorolja és a tagok magukénak érezzék az újonnan megválasztott vezetőséget.

Kerekes Antal
MB szervező titkár.

Másfél literrel emelik a fejési átlagot a hajdúdorogi Rákosi termelőszövetkezetben

Teheneink tehozama igen alacsony. Fejési átlagunk jelenleg 4 liter teheneenként. Kongresszusi felajánlasként mindenekelőtt azt vállaltuk, hogy ezt az alacsony átlagot emeljük. Február és március hónapban el akarjuk érni, hogy teheneinket a mostani 4 liter tej helyett 5 és fél litert, áprilisban pedig 6 litert fejünk. A hozamemlést elsősorban azzal akarjuk elérni, hogy fejős teheneinkel bevezetjük az egyedüli takarmányozást.

Feljavítjuk a tejelőteheneket is. Növendéklatainknál megkezdjük az egyedek kiválasztását, befedeztetését, a tenyésztésre alkalmatlanokat pedig kiselejezzük. Szövetkezetünk valamennyi dolgozójának közös elhatározása, hogy fentü vállalásukat maradéktalanul teljesíti. Papp Antal és Molnár István.

A debreceni-bellelői Lenin tsz terve: a tagság jólétének növelése

A bellelői Lenin-termelőszövetkezet nemcsak Hajdú-Bihar megyében ismerik. Ország-szerte elismerést váltott ki a szövetkezet a múlt évi sikeres átteleltetésért. Országos viszonylatban harmadikként, megyei viszonylatban elsőnek lenni nem volt könnyű dolog. Különösen értékelni tudjuk ezt az eredményt, ha figyelembe vesszük a szövetkezet rossz talajviszonyait. A homokos föld az 1952-es száraz esztendőben nagyon kevés takarmányt termelt az állatoknak. A szövetkezet tagjai fáradságot nem kímélve jártak faluról-falura, házról-házra takarmányt vásárolni, hogy a telet sikeresen átvészeljék. „Nagy harcot vívtunk akkor” — emlékezik vissza Kovács Antal, a növénytermesztő brigád vezetője. A munka eredménye nem maradt el.

A jobb tehének napi 24-25 liter tejet adnak

Az átteleltetés százszázalékos volt. A szövetkezet nyolcezer forint pénzzalomban részesült az államtól. Az idej jó termés eloszlatta a múlt évi gondokat. A szövetkezet okulva az elmúlt néhez tél tapasztalatait, felkészült az átteleltetésre. Hatszáz könméteres sílőben, 3600 mázsa silózott takarmánnyal biztosították a zavartalan átteleltetést.

A szövetkezet irodájában lázas munka folyik. Babics elnök elvtárs, Keresztesi könyvelő, az idősebb, tapasztaltabb tagok bevonásával az 1954. évi tervet készíti. A kormányprogrammal azzal, hogy három évre előre meghatározza az adó és beadási kötelezettség mennyiségét, lehetővé

tette nagyobb távlatú tervek készítését. Nézzük, mik a Lenin tsz tervei. A kormányprogram egyik főpontja az állattenyésztés fejlesztése. A szövetkezet jelenlegi állatállománya számszerűleg kevesebb, mint a múlt évben. Tavaly az átteleltetés után a tsz szarvasmarhaállománya 82 volt, az idén 67. Múlt év első felében 400 volt a szaporulat a sertésállományban, az idej első feléj előirányzat csak 240. Ha ezeket a számokat összehasonlítjuk, nem tudjuk megérteni, hogy miért kevesebb az állatállomány az idej jó gazdasági évben, mint a múlt évi rosszban.

A múlt évi szaporulatot a szövetkezet értékesítette. A szarvasmarhaállományban szelektálást hajtottak végre, az öreg, rosszul tejlő tehenekeket eladták. Az idej ellésekkel s a tervevetett öt szarvasmarha vásárlásával nemcsak elérik, de túl is szárnyalják a múlt évet. Az állatok gondozására sok gondot fordít a szarvasmarhatenyésztő brigád. Veress Istvánné tögmasszázzsal jobb teheneitől 24—25 litert fej naponta.

Ősszel 130 süldőt osztottak ki a tagság között

Sokkal nagyobb gondot fordít a szövetkezet a jövőben a sertésállomány fejlesztésére. A múlt évben a beadás százszázalékos teljesítése után szabadpiacon értékesítettek 200 süldőt, ezenkívül a tagság között osztottak szét 130-at. A szövetkezetnek terve a sertésállományt tisztán mangalicákra fajtára áttáítani. Így megértjük mindjárt, hogy miért kevesebb az előirányzott szaporulat,

mint a múlt évben. Köztudomású, hogy a jorksiri hussertésnél — ami a múlt évben a szövetkezet sertésállományát alkotta — az átlagszaporulat 8—10, sőt 12, míg a mangalicáknál 5—7 az átlag. A téli fialás éppen most folyik. A malacok száma máris kétszázon felül van. Ha beleszámítjuk a még ezután fialó 12 kocát, előre eldönthetjük, hogy a 240-es előirányzatot jóval túlszárnyalja a szövetkezet. Ez a szép eredmény elsősorban Hutás János és id. Nemes Ferenc sertésgondozóknak köszönhető. Kéthárom hete, mióta a fialás tart, éjjel-nappal a kocák mellett vannak. A hideg ellen trágyával védekeznek. 3—4 helyre trágyát hordtak a kis rekeszekből álló nagy karámba az „begyulad” s gőzével állandóan melegít. A fialások alkalmával az elhullott malacok száma alig éri el a 2 százalékot. Az idén már elérik mangalicából a múlt évi állományt s jövőre túl is szárnyalják.

20 hold szőlőt. 14 hold gyümölcsösöt telepítenek

Növénytermesztés területén még nagyobb tervei vannak a szövetkezetnek. 1953 őszén sikerült 200 hold rosszminőségű föld beadási kötelezettségétől megszabadulni, mert a telekkönyvet a városi tanács hibájából csak egy év után, ekkor írták át s a csoport olyan 200 hold föld adóját és beadását teljesítette egy évig, amit nem használt. A szövetkezet vezetői rájöttek, hogy a homokos föld kiválóan alkalmas szőlő- és gyümölcsstermelésre s kertgazdálkodásra. Az idén 20 hold szőlő telepítését vették tervbe. Nem sokkal kevesebb területen, 14 holdon gyümölcsfát fognak telepíteni. Egy holdon földieper lesz az idén. A kormányprogrammal

értelmében az állam ingyen adja a szőlővesszőt a telepítéshez. A Lenin tsz a vesszőket saját maga nevelte. Kormányunk egyik legzebb segítsége, hogy ezeknek arát pénzben kifizeti a szövetkezetnek.

360 ablakos melegágyban nevelik a palántákat

Konyhakerti gazdálkodás az idén 10 holdon van. Egyelőre szarvakertészet, de a költségvetésben van rá fedezet, hogy öntözhető, ha esetleg száraz esztendő lesz. A növénytermelő brigád — Kovács Antal vezetésével — 360 ablakos melegágyban február elején megkezdte a palánták nevelését. A konyhakertészet nemcsak a tagok jövedelmét emeli, nemcsak a várost látja el több kertészeti termékkel, hanem melléktermékei (káposztalevél stb.) kiválóan alkalmasak silózásra. Ezek a nagyobb új feladatok. Emellett a szövetkezet gabonából és más terményekből a szokott területet műveli. A répaöldön már elvégezték a fejtárgyázást. Építkeznek is. Az idén fejezik be a szarvasmarhaistállót, új kovácsműhelyt építenek lakással, új baromfi-velőt, új takarmánykamrát. Jelenlősen bővült a tagok háztáji gazdasága is.

A fenti példák nemcsak azt akarják bizonyítani, hogy milyen lehetőségeket adott a kormányprogram, hanem példáival szolgálják, hogyan használhatja ki adottságait valamely termelőszövetkezet a legcélszerűbben.

De a legfontosabb: az a helyes terv, melynek középpontjában a tagság jóléte áll. Keresztesi elvtárs a tervet mutatva reális számításokkal bebizonyította, ha a szövetkezet tagsága a tervet végrehajtja, jövedelmük az 1954-es évben megkétszereződik. Zeke Gyula.

A Tisz

Fagyban, hűgát a tiszapán a hajókürtök, ismeri hangja van közlekedő órák hosszán semmi, nincs zés sehol. De tévedés. Tiszlet és hideget épül a hatalmas szűlnék a 2-es pályalemezén Vállalaj fizikázózi versenyét pártkongresszus hogy minél el

Több

Az utóbbi é utóbbi hónapok megnőt a szép kok iránt a keink ma már kedves és örömet várnak sz tiszában vannak Játék KTSZ dolgozó ták el, hogy tö jobbminőségű nek a harmadik tiszletére.

Hősi

„Ahol a füst — szokás mondan az van bőven a meleg... A hat csarnokban „földi All? Nem, Mozoq jutni a szabádba. „szerepésen” me az új fűőházat, h kéményein megy sebb füst. A moznyciből vastag sz szénigázóit terhes a csurknokban: est szemét, köhögte őket. Még szerezte főtka, ablakoka; tó dékokkal „tervezte így valahol mégis het a füst egy kis vele szölköz az a is, amit a padlófűt

Füst és — hi

Nemcsak az a hi munkásokat, ami a özőnlük be, hanem mozdonyok jéggel, nyi vastagon belepeből aranlik. Szinte kezük a vashoz. Meg-megmelentetik det ujjajkat, me forró teát és aztán mozdonyok tetejére: be, vagy le a szere dermeszőt hidegbe. ják magukat. Az munkába induló dol a vonatokat, a gyá érc, az építkezésén ment, a városok és nak különféle áru k natokhoz pedig jó üzemképes mozdón szág vérkeringésén

A PÁRTKONGRESSZUS TISZTELETÉRE

A Tiszalöki Erőmű és a Keleti Főcsatorna építőinek fogadalma

Fagyban, hótakaró alatt hallgat a tiszapári táj. Nem hallik a hajókürtök, traktormotorok jól ismert hangja, az utakon is alig van közlekedés. Azt hiszi, hogy órák hosszáig nem mozdul itt semmi, nincs élet, nincs építkezés sehol. De ez csak látszat és tévedés. Tiszavasvári alatt a terület és hideget legyőzve, most is épül a hatalmas hajózáslip, készülnék a 2-es, 4-es és 17-es hid pályalemezei is. A Vízműépítő Vállalat fizikai és műszaki dolgozói versenyben állnak a III. pártkongresszus tisztelőire, hogy minél előbb elkészüljön a

Tiszalöki Erőmű, a Keleti Főcsatorna, hogy újabb százezer holdat öntözhesen az életet adó víz.

Hatalmas, nagy tettekre mozgósító munka ez. Ez tükröződik, jut kifejezésre azokban a vállalásokban is, amit a dolgozók pártunk és egész népünk közelgő ünnepére tettek: vállalták, hogy április 18-ig 2 és fél százalékos anyagmegtakarítást érnek el, 3 százalékkal csökkenik a léli munkatöbblet költsége, ami pénzben kifejezve többszázezer forint értékű megtakarítást jelent. A hajdúszoboszlói főépítés-

vezetőségen az önelszámolási rendszeri vezeték be s a fél ellenére is 5 százalékkal növelik a bedolgozásra kerülő beton szilárdságát.

Az építkezések zavartalan folytatása mellett a nagy létesítmény dolgozóit a balmazújvárosi gépállomás munkáját is segítik. Négy lakajos, három motorszerelő, egy esztergályos, kovács, asztalos, résztveszt az erőgépek kijavításában. Az esztergályos munkák elvégzésének segítésére 166 munkórát ajánlott fel a balmazújvárosi gépállomásnak a vállalat.

Több és jobb minőségű játék a gyermekeknek

Az utóbbi évek, különösen az utóbbi hónapok során jelentősen megnőtt a szép és tetszetős játékok iránt a kereslet. Gyermekeink ma már egyre több ilyen kedves és örömet szerző ajándékot várnak szüleiktől. Tudják, tisztában vannak ezzel a Debreceni Játék és Disműkészítő KTSZ dolgozói is, ezért határozták el, hogy több s az eddiginél jobbminőségű játékokat készítsenek a harmadik pártkongresszus tisztelőire.

Őz László teljesítménye 10 százalékos növelésre tett felajánlást és bejelentette, hogy az eddig használhatatlan tipli hulladékokból utimalom figurákat készít a jövőben. Vozári Katalin a babafej szemezésénél 2 százalékkal javítja a minőséget és párosversenyre hívja Hajnal Istvánnét. Balázs Béla az összedíltó részleg nevében tett felajánlást, míg Gerő Sándor a részlegvezetők teljes támogatását támogatja.

A további ígéretek közül különösen érdekes még Jamniczki Viktor felajánlása. Jamniczki elvtárs rövidesen egy teljesen új formájú xilofon gyártását kezdi el, amely minőség és használhatóság szempontjából messze felülte áll az eddigi készítményeknek. Az új xilofon tökéletes hangolásáról külön gondoskodnak, így az iskolai célokra is használható lesz.

A Bútorgyár dolgozói az exportterv teljesítéséért...

A Debreceni Hajlított Bútorgyár dolgozói röpgyűléseken határozták el, hogy jobb munkával készülnek az MDP III. kongresszusára. A felszólalók sorban megígérték, hogy különösen nagy gondot fordítanak az exportterv teljesítésére. Ennek érdekében vállalták, hogy:

1. Az első negyedévi exporttervet március 24-re befejezik.

2. Az első negyedévi termelési programjukat globálisan március 26-ra teljesítik.

3. Ugy az export, mint a belső árukat kifogástalan minőségben készítik el.

Vállalják a Bútorgyár dolgozói még azt is, hogy a Gazda-mozgalom szélesítésével a III. pártkongresszus napjára 3800 darab ruhafogast, 1000 darab előszoba-

fogast, 300 darab törülközőtartót, 600 darab fatálcát készítenek a lakosság, 340 gyermekszékét és 2000 fektetőt pedig napközti-honok és bölcsődék szükségleteinek fokozottabb kielégítésére. A bútorgyáriak a debreceni Gépállomást segítik: a cséplőgépek és egyéb mezőgazdasági gépek kijavításához szükséges faalkatrészeket idejében készítik.

Hősi harc a hideg és a nehézségek ellen

Februári beszélgetés a debreceni Fűtőházban

„Ahol a füst — ott a meleg” — szokás mondani. Nos hát: füst az van bőven a Fűtőházban, de meleg... A hatalmas szerelő-csarnokban „földig áll a füst”. All? Nem. Mozog. Így kézik ki jutni a szabádba. Csak hogy olyan „szerencsésen” megépítették ezt az új fűtőházat, hogy a csarnok kéményein megy ki a legkevesebb füst. A mozdonyok kéményeiből vastag sugárban ömlő, széngázot terhes füst ott kering a csarnokban: csipi az emberek szemét, köhögteti, fullasztja őket. Még szerencse, hogy az ajtókat, ablakokat, tenyéryel hasadékokkal „terveztek meg” — így valahol mégis csak kiszökik a füst, egy kis része. Persze, vele szokik az a kevéske meleg is, amit a padlófűtés ad.

Füst és — hideg van itt. Nemcsak az a hideg győri a munkásokat, ami a hasadékokon özönlik be, hanem az is, ami a mozdonyok jéggel, hóval tenyéryel vastagon belepergett alkatrészeiből származik. Szinte hozzáragnak kezük a vashoz. De dolgoznak. Meg-megmelengetik elgémberedtet ujjukat, megisznak egy forró teát és aztán ismét fel a mozdonyok tetejére: a fojtó füstbe, vagy le a szerelőcsarnokba: a dermesztő hidegbe. Nem hagyják magukat. Az állomásokon munkába induló dolgozók várják a vonatokat, a gyáraknak szén, érc, az építkezéseknek téglát, cementet, a városok és falvak lakóinak különféle áru kell — a vonatokhoz pedig jól kijavított, üzemképes mozdonyok. Az ország vérvérkeringésének: a vasút

munkájának biztosítása nagymértékben ezeknek a lakosoknak, szerelőknek helytállásától függ.

S ők becsülettel helytállnak: a nehézségek ellenére is hősiességgel teljesítették januári tervüket!

Azonban nem elég csak kellő időben, üzemképes mozdonyokat adni a forgalomnak, vezetni is, etetni is kell. Ezt is a fűtőház dolgozó végzik — a mozdonyvezetők és a fűtők. S ha próbára teszi a benti dolgozókat az idei rendkívül hideg tél — tiszszor, százsor jobban próbára teszi a vasparipák vezetőit, etetőit. De erről beszéljenek ők maguk...

A pihenőben hat-hét ké-szenlétes mozdonyvezető és fűtő van. Nagykabátban ülnek. Nem azért, mintha a következő percben indulniuk kellene, hanem — mert itt is hideg van. Nem is csodálkozom, hogy csendben, mogorván ülnek.

A beszélgetés nehezen indul. Mindenki azt várja, hogy a másik szólna. Végre egy fiatal, vöröshajú fűtő, Erdei Gyula tör meg a csendet:

— A víz az oka mindennek...

— A víz?! — csodálkozom.

— Az, az. Merthogy az iszennel se akar felforrni... meg-fagyni meg annál inkább — folytatja jóvább nagykomolyan. Látni, hogy még mindig nem értem a dolgot. Magyarózálag hozzáteszi: — Kossz a szén, nem lehet vele jól fűteni.

— Tehát még sem a víz a ludas...

— Így igaz. Csak hogy mi már meguntuk szólni a szent. Most

szidjuk a vizet. Kell egy kis változatosság. Nem igaz?

A mogorva arcok megenyhülnek. Nevelünk — felengedett az első fagy. Aztán újra elkomolyodnak az arcok, de csak úgy ömlik már a mozdonyvezetőkből, a fűtőkből a szó.

— Rossz szene! kapunk — mondja Orosházi István mozdonyvezető. — A borsodinak gyenge a kalóriaértéke, a pécsi csupa iszap. Legalább néha kapnánk tatait, meg mosott pécsit. Akkor legalább kevernénk és könnyebb lenne a munka. Rádadásul olajjal kevert préselt tözeget is adnak, ami viszont nem engedi át a vizet. Nehéz ilyen szennel vonatot vinni, menetidőt tartani s a személykocsikat fűteni.

Csak úgy kapkodják egymás szájából a szavakat. Egyikük-másikuk csak egy félmondatot vet közbe s mégis szerves része itt minden szó annak a képnek, ami lassan kialakul bennünk arról a hősi munkáról, amit végez-

Zahonytól Debrecenig

60 mázsa helyett 115 mázsa szent lapátoltunk be a kazánba... Közel 36 óráig tartott ez az út hófúvásban, dermesztő hidegben... Hélszer puoltunk tüze... máskor egyszer is elég... Képzeld el csak, elvtárs, milyen „jó” menetekben kimenni a szerkocsira szentet „rámolni”, mert az állomások nem adnak ráamolók... A kisebb mozdonyokon meg csak egy fűtő van, annak kell tüze is, rámolni is... Hiába tartja jelkiismeretesen

TARTSUK BE A TÖRVÉNYESSÉGET

A szocialista törvényesség gyakorlása és betartása fontos jellemvonása népi demokratikus államunknak. Az állampolgárok biztonsága, jóléte, jogainak védelme el sem képzelhető új szellemű igazságszolgáltatás, szilárd jogrend nélkül. Az elmúlt hat hónapban megjelent a közkegyelem gyakorlásáról szóló törvényerejű rendelet, létrejött a legfőbb ügyészség, sok vonatkozásban módosult a Munka Törvénykönyve, amely az eddiginél is szélesebb alapokra fekteti a munkaszerződés és az alkalmazottak jogait. Falun is ritkább ma már a törvénytértés, tulzott vagy adminisztratív jellegű intézkedés.

A számottevő előrehaladás ellenére tévedés volna azonban azt hinni, hogy most már nincs semmi teendő a törvényesség betartása, megszilárdítása terén. Nem, ezt még nem mondhatjuk el. Sokan azt hiszik, hogy a törvényesség megszilárdítása csupán igazságügyi, rendőri, vagy legfőbb esetben tanácsai teendő és elfelejtik, hogy a hozott rendelkezések az iparban, a mezőgazdaságban is érvényt kell szerezni. Az üzemi s gazdasági rend elhanyagolása, a Munka Törvénykönyve egyes pontjainak semmibevétele éppen az a terület, ahol még sok a hiba, ahol a hozott vizssz vagy helytelen intézkedések súlyosan sértik a dolgozók érdekeit.

A pártbizottságokhoz, szakszervezetekhez, a sajtóhoz jelenleg is számtalan panasz, kérelem érkezik be elintézés végett. A panasztevők igazságuk tudatában a rajtuk esett sérelmek orvoslását kérik, igen helyesen.

Különösen sok a jogtalan, vagy egyoldalú felmondásra vonatkozó bejelentés. A Gép-, Motor és Gumijavító Vállalatnál Kómár Imre hegesztővel legutóbb háromsoros levélben tudatták, hogy további munkájára

nem tartanak igényt. A felmondás okát egy betűvel sem indokolták meg. Pedig a Munka Törvénykönyve világosan és érthetően kimondja, hogy a munkaviszonyt megszüntető levélben ezt is közölni kell. Az idős hegesztő a felmondási időre járó munkabért, a munka teljesítése alól való felmentést sem kapta meg. A vállalat igazgatója ezt nem engedélyezte. Változás csak akkor történt, amikor a helyiipari és városgazdálkodási dolgozók területi bizottsága tudomást szerzett a paszról és erőlyesen fellépett Kómár elvtárs érdekében.

A tetétlen állami gazdaságban Fenesi Ferenc úb elnököt becsajították el hasonló körülmények között. Egyszerűen a kezébe nyomták a „menesztő cédulát”, mintha minden erre vonatkozó intézkedés, vagy törvény ismeretlen lenne. A történelekről a legilletékesebb szervet, a M-DOSZ területi bizottságát sem értesítették, amely csak később, a dolgozó személyes panasza után léphetett fel a törvényesség megsértőivel szemben.

A munkaszerződések megkötésének elhanyagolása is sok viszszaélésre, túlkapásra ad lehetőséget. A rendelkezésre álló tapasztalatok szerint sok vállalatnál, állami gazdaságnál nem ismerik az ezzel kapcsolatos rendelkezéseket. A Tánácsis Cipőgyárban fordult elő, hogy munkaszerződés nélkül alkalmazták Farkas János szakmunkást, aki kérte felvételét az üzembe. Szerződés híjján se munkahely, se munkabér, se a próbaidő tekintetében nem egyeztek meg. A belépéstől számított 7 nap után Farkas elvtárs kérte a vállalat igazgatóját, hogy adja ki munkakönyvét, mivel beosztását nem tartja megfelelőnek. Pinczés elvtárs, a Tánácsis Cipőgyár igazgatója ezt legerélyesebben viszszautasította, sőt hangoztatta, hogy az ilyen eljárás megsértése a munkafegyelmnek. Hosszú, parázs vita után Farkas elvtárs ugyan megkapta a munkakönyvét, de abba „elbocsájtva” megjegyzést vezettek be. A próba-idő hét napja alatt pedig bármelyik fél felmondási idő nélkül, azonnali hatállyal megszüntetheti a munkaviszonyt, mint azt a Munka Törvénykönyve 24. paragrafusa előírja.

A dolgozó nők fokozottabb védelme, a családi pótlékok folyósításának igazságos megítélése érdekében is többet kell tennünk. E tekintetben se megnyugtató még a helyzet. Az Orvosi Műszergyárban legutóbb például egy olyan édesanyának mondták tel, akinek még nem járt le a szoptatási ideje. Az Autóközlekedési Vállalatnál Molnár Zsófia kérését tagadták meg, aki súlyos sérüléseiből felépülve, könnyebb munkára való beosztást kért. Maga az üzemi bizottság elnöke is negatív álláspontot foglalt el ebben a kérdésben.

Még ennél is kirívóbb, ami a polgári gépállomáson történt. Az egyik 17 éves, születés és testvéreit tartó traktorista lány családi pótlék kérelmét azzal az indoklással utasították el, hogy „sok a gyerek”, „nem tudnak részükre minden hónapban 300—400 forintot kifizetni”.

A dolgozók mindennapi problémáival, életével való foglalkozás ma fontosabb és időszerűbb kérdés, mint valaha. Ennek szellemében a kormányprogram rendelkezéseit érvényesítve hadt kell üzenni minden törvénytértés, minden túlkapás ellen. Ugy kell munkálkodni, mint Lenin mondotta: megfontoltsággal, szívvel, kommunista módra.

Ny. T.

MÓRA FERENC

(1879—1934)

Húsz éve, 1934 február 8-án halt meg Móra Ferenc, a nagy mesemondó, aki magát szerénységből a magyar irodalom „barokcsoló kismesterének” nevezte. Gyermekiro, publicista, költő, segédtanár és múzeológus. Remekbe formált prózai és verses meséivel, a farszátjairól írott plasztikus tudósításaival, a földhözragadt alföldi magyar életet sokszínűben bemutató parasztrégényeivel küzdött a reakciós társadalom ellen, néha merészen álmotva egy emberségesebb világot. Egész életműve hirdeti, hogy az írói álmok kifejezővé válhatnak az elnyomott rétegek szenvedéseinek, vágyainak. Művészetének igazi értékei éppen ebben a sajátosságban keresendők. Nincs is egyetlen alkotása, mely ne tanuskodna az író és környezete szociális kapcsolatáról, anélkül azonban, hogy szociográfiai örekvések jellemeznék. Munkásságát egész dolgozó társadalmunk számára közzétevért kell tennünk, mert ha vannak írói alkotások, melyek századunk első harmadának magyar valóságát tükrözik, akkor Móra művei azok közé tartoznak. Miveltsege enciklopédikusan gazdag.

Életútja az alföldi parasztváros — Kiskunfélegyháza — perifériájáról indult el, hogy magával vigye annak minden panaszát, s a mezitlábosok életét élő kismesterek iránti mélyszégyen szerezte. A foltoszsűcsés apa és a kenyérsütőgető édesanyja együttes küzdelme sem tudta megakadályozni, hogy a szegénység ne legyen állandó vendég a családban.

Már fiatal író korában a *Szegedi Napló* hasábjain ültakozik az első világháború emberelleneségei ellen. Elshangú, bátor

írásai a hazai tájon úgy áhítózták az emberiség békéjét, mint *Romain Rolland* tiltakozásai nemzetközi méretekben. 1917-ben a *Szegedi Múzeum* igazgatója lett, ami lehetővé tette számára a környező tanyavilág mélyebb megismerését, az alföldi tájak szépségeinek tanulmányozását. Szeged volt életének legnagyobb állomása. Itt lett országos hírviró. Innen indul „világhódító útjára” a *Bétiország*, hogy Búcsúvárosban mintájára készítse a németnyelvű olvasókönyveket.

A Móra művek

mondani- valója húsz év után sem vesztette időszerűségéből, bár az ellenforradalmi idők pesszimizmus, idillikus ábrázolásmódja az ő művészetét sem hagyta érintetlenül. *Ennek a búzamezőkről* című regényében az alföldi parasztság életének átfogó bemutatására készült. Regénye a sikerült alkotások közé tartozik és mégsem lett belőle úgynevezett „nagyregény”. Móra Ferenc alkotó nagysága kisebb műveiben bontakozott ki teljes szépségében: elbeszéléseiben, meséiben.

1952-BEN adta ki *Mindennapi Kenyerünk* címmel az Ifjúsági Könyvkiadó Móra válogatott elbeszéléseit. Ugyancsak az Ifjúsági Könyvkiadó gondozásában jelent meg 1953-ban a *Kincskereső kisködmön* ötödik kiadása, gyermek olvasóink nagy öröme. Legfiatalabb nemzedékünk irodalmi, de nyelvi nevelésének is nagy szolgálatokat tenne a *Bétiország* új, megfelelően illusztrált kiadása. Elbeszéléseinek nagy részét gyermekkori emlékek motiválják. A *Szeptemberi emlék* Ferkója az író kis-

diákságának keserveit örökíti meg, amikor Agócs főtisztelendő úr a saját „köznevelési nézetét” így juttatja kifejezésre: „Hát hán van az megírva, hodzs mindenkinek musáji ura, nevelni a dzserekiből? Adhassa inasnak is...” stb. *Mindennapi kenyere* című elbeszéléseinek is Ferkó a központi alakja. A gazdag csirkéskefő: Dobákné malacának papsajtívet szedő gyermeke, munkáját kapott kenyérrel éhezó édesanyját ajánlékozza meg — hiszen ő nem szedhet magának papsajtot, az viszont a családó tarisznyájába dugja, hogy legyen elég ereje a szőlőkapáláshoz. A marcangoló éhség sem tudja ezt az önfeláldozó családi együttérzést és egyszerű emberi szolidaritást szétdűlni. A kenyér végülis visszakerül Ferkóhoz, apjának kedvesen becéző szavaiól kísérvé: — Nézd-e, madár! A kenyér!” Az erkölcsi nevelés nemes forrása, gyermekirodalmunk örökbecsű darabja ez az elbeszélés.

A *Kincskereső kisködmön*-nel hódította meg Móra gyermekolvasóinak szívét. Az írónak a gyűjtő cím alatt ismert meséi és mesészerű elbeszélései a magyar gyermekirodalom történetében a realista irányzatot képviselik. A mindennapi élet „kis mezitlábosai” jutnak itt szóhoz. Ők a százzadeleji nemzedék tipikus képviselői. A kor szegény gyermekének lelki életét a mesészerűség (alaján realizálják).

Móra Ferenc

megbecsülése nemcsak irodalmi feladat, hanem nemzeti kötelesség is. Az emlékezés pillanataiban pedig (iszjetteltel gondolunk a gyermeki élet ábrázolásának kiváló mesterére.

Bajkó Mátyás

A BÜNTETÉS

ALEKSZEJ LEVCSENKO elbeszélése

vetett rá. Mironnak torkán akadt a sző, sarkonfordult és bement a házába.

Bent kellemes meleg volt. A kemencében izzott a tűz. Miron lefeküdt, de sehogyse jött álom a szemére.

★

Miron szokása szerint korán kelt, gyorsan megmosdott és felöltözött, de azután nem tudta, mihez kezdjen magával. Zavarosan ténfergett ide-oda a ház körül.

Onyiszka, már indulófélben, sietősen szolt oda Mironnak.

— A sütőben találsz derelyét, a pincében meg tejfelt... Te dolgozó-ó... — tette hozzá gúnyosan.

A kolhoz-méhész lassú mozdulatokkal szedte elő a sütőből kedvenc ételét; a tejfellel leöntött, pirosra sült turos derelyét. De ma ez sem izlett neki. Boszszúsán fakadt ki:

— Hát már ez is derelye?!

Aztán leült az ablak mellé és bánatosan nézte az utat. „Mi jöj jön tilthatja meg nekem az elnök, hogy dolgozzam? Miért ülök én idehaza? Egyszerűen fogom magam és munkához látok!” — gondolta haragosan.

— Ki tilthatja meg, hogy dolgozzam? — kérdezte hangosan. De csak a falióra ketyegett válaszul...;

Utközben Miron nem nézett se jobbra, se balra. Elhatározta, hogy egy csomó grombaságot vág oda az első embernek, aki szóba hozza büntetését. Néhány perc múlva odaért az új hídhöz.

Az alacsony töltést illatos kamilla és sárga orszálfag nőtte be. A virágokról méhek gyűjtik a mézet. Lehet, hogy éppen az ő méhe! Haragosan zúmmogva röpködnek körülötte, csodálkoznak, hogy ő itt lézeng tetlenül.

Az egyik út felfelé visz a kovácsműhelyhez. Miron betért Szergyuk kovácsához. Az vidáman köszöntötte:

— Jó egészséget, öregapám! Hogy vannak a méheid?

Miron máskor mindig szíves választ ad, ma azonban a feje búbjág elvörösödik mérgében és szegyenében.

— Hogy a csudába jut eszedbe, ilyen butaságot kérdezni?! — válaszolt dühösen és már indul is kifelé.

A kovács megcsóválta a fejét. „Hát ezt meg mi lelte!” — tanakodott magában.

★

Minél közelebb jutott a kerthez, annál határozatlanabbá váltak lépései, olyan óvatosan lépkedett, mintha nem szilárd talaj, hanem vékony jégkéreg lett volna lába alatt. Amikor a kertet övező palánkhöz ért, tompa méhümmögést hallott... Nem volt ereje tovább menni.

Miron nem bírta tovább: gyorsan körülnézett, majd átvette magát az alacsony palánkon. A kerítés másik oldalán egres és málnabokrok húzódtak. A terebélyes cseresznyefák sora egészen a tisztáig nyúlt, ahol a méhkaputak voltak.

Csak két napja, hogy nem dolgozott, de úgy tűnt neki,

A mingecsauri vizieróműnél

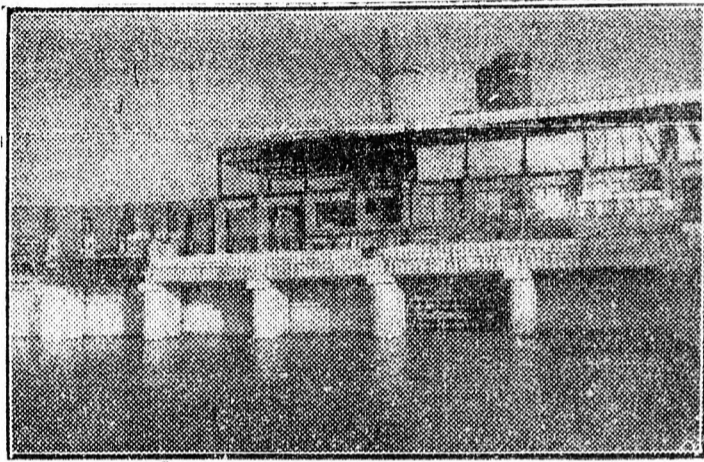
Az Azerbajdzsán SzSzk-ban (a Kaukázuson túl) befejeződött a mingecsauri vizierómű első szakaszának építkezése. A mingecsauri erómű egyike a Szovjetunióban készülő korszerű hidrotechnikai építményeknek.

A Voz-Dag hegy lábánál, a bővizű Kura folyó partján, aránylag rövid idő alatt felépült a vizierómű, a gát és a többi építmény.

A mingecsauri vizierómű első két turbogenerátora 1954 január 10-én kezdte meg az áramszolgáltatást. Az erómű Bakunak, az Azerbajdzsán SzSzk fővárosának, Kirovabádnak, Szumgajinak, Daskeszannak — a köztársaság ipari központjainak és más környező településeknek szolgálatot ármo. Ez év folyamán mind a hat hidroagregát megkezdte működését.

Az 1540 méter hosszúságú, 500 méter szélességű és 87,5 méter magasságú gát mögött terül el a mingecsauri vizierómű. Területje már 65 kilométer. A vizierómű hossza ebben az évben elérte a 75 kilométert, szélessége pedig a 13 kilométert. A vizieróműből négy öntözőcsatorna nyeri vizet.

A mingecsauri vizierómű rendkívül nagyjelentőségű az Azerbajdzsán SzSzk népgazdaságának további fejlődése szempontjából.

A mingecsauri vizierómű (Foto Sz. Kulisev)

Mit hallunk a hétfői Beethoven-sztén?

A MAV filharmonikusok Beethoven-estjének első száma a III. Leonóra nyitány. Beethoven egyetlen operája, a Leonóra nyitányát négy változatban készíttette el.

A drámai lényegét a legtökéletesebben a III. Leonóra nyitány fejezi ki. A bevezetés a fogságban singlédő Klorcsan szenvedései eseteli. Majd ujjongó erővel zendül fel Leonóra, a hőstelen híves témája. A melléktema is a hitvesi szerelem humikus lendületű dala. A drámai igazság mind hevesebbé válik, amikor a távolból felharsan a szabadságot jelző trombitaszó, amely a kormányzó érkezését jelzi. A témák szabályos visszatérése után a főtétel záró rész a vonások rohanó mozgásával fejezi ki a házasársak egymásrajárlásának ujjongó örömet, az igazság diadalát, a szabadság boldogságát.

A hegedűverseny először 1866 decemberében hangzott el Clement Ferenc hangversenymester hegedűestjén. A remekművet a közönség egyes érzelmekkel fogadta. A kritikai nagyképűség farszónak, formában szétesőnek, egyes helyein közönségesnek találta. További sikertelen kísérletek után a mű csodálatos köllői szépségű először kiváló hazánkfi, Joachim József látta maradvékéltanul a közönség elő 1844-i londoni hangversenyén.

A VIII. Szimfónia 1813-ban egy eszén került bemutatásra, a VII. Szimfóniával. Lényegében késméretű kamaraszimfónia, melyben az enyeltő és csufondó humor hangja uralkodik, de az öregező mester mosolyra nyíló vonásai sok keserűséget is rejtenek.

A gondolaton jellegű I. tétel végén a témák bonyolultabb formában térnek vissza, mintha Beethoven jelezni akarna, hogy a látszólag idillikus XVIII. századi életforma mögött milyen belső ellentmondások rejtőznek. A naivan egyszerű témák mögött lappangó árnyak settenkednek. A II. tétel is gyermeki játékosággal telt. A főtéma a Málzel-féle metronóm készülek kiesűföldására írt kánonjának a témája. A perence élő üresleltű kis emberkék szatirája ez a zenei miniatűr. A III. tétel művellettjét nem gálans ifjak lejlik kecsesen, hanem boldogozva a nagyapók. A korral együtt megérett annak ténca is: a lampak fényében parókáját levotva elöltünk áll a kopasz aggastyán.

IV. tétel a szimfónia csúcspontja. Nagy táncos parádé forgatagos kavalkád, iramos zárótánc. A ricszoros rokokó kecses halál-tánc. A függöny lehull, a gyertyák kialszanak.

A gondatlan jellegű I. tétel végén a témák bonyolultabb formában térnek vissza, mintha Beethoven jelezni akarna, hogy a látszólag idillikus XVIII. századi életforma mögött milyen belső ellentmondások rejtőznek. A naivan egyszerű témák mögött lappangó árnyak settenkednek. A II. tétel is gyermeki játékosággal telt. A főtéma a Málzel-féle metronóm készülek kiesűföldására írt kánonjának a témája. A perence élő üresleltű kis emberkék szatirája ez a zenei miniatűr. A III. tétel művellettjét nem gálans ifjak lejlik kecsesen, hanem boldogozva a nagyapók. A korral együtt megérett annak ténca is: a lampak fényében parókáját levotva elöltünk áll a kopasz aggastyán.

IV. tétel a szimfónia csúcspontja. Nagy táncos parádé forgatagos kavalkád, iramos zárótánc. A ricszoros rokokó kecses halál-tánc. A függöny lehull, a gyertyák kialszanak.

— Hát lehet? — kérdezte Miron és megköszönte a torkát. Szeretné volna erősen megölelni az elnököt, de aztán mesterkelt nyugalommal így szolt: — Nahát... Es én azt hittam, hogy még két napig nem dolgozhatom.

Pető: Jó társ!

Balogh: gudjon, hogy kisse elgondol

Pető: Iger gára nem köszi jón. Milyen re lalkoztatja ilyen

Balogh: élmény emléke a színház új el

Pető: A Hogyne. Béni bemutatóra.

Balogh: egy kis ideje Már régóta ké jártasabb a m mint jómagam ilyen előadás a kákaj töröm a a látójakat.

csak úgy mag tudom, hogy n Szereném, ha mondanánk egy zonyára könnyű mjt láttam he jelenül. Van ké

Pető: Hogy ez a csipős híd vezőbb ilyen cél hívom a lakás tea mellett kel beszélgetés...

Pető: Hány Balogh: H szönm...

Pető: Szóval adás?

Balogh: Na Pető: No és Afinogenov szim lemenye?

Balogh: M ves, mélyen embe

Pető: Egye nyünk, bár sckaj kező állásponton, timentális daro Ezek az „adós” megfellekzenek a életnek igen sok zangja van. Miér az író ezt ábráz az lenne, ha őn az érzélgősségre, hogy hasson a k zacskóra. En ez nem érzem. Miké és nemes gondolj tünk az író, a he lemek szükségse teszki a darab Nem Hamis, polgá lizmus ez. Az é fakad... Miről is rabban? Röviden

Balogh: ... dénikushoz — ak létségét, fiát, bar kedva az embere kezett a maga z nyos világába — toppan unokája: M jos kis teremés kedves, közvetlen hosszú idő után laltarja a zordon a vét és visszavezet közé.

Pető: Ugy szép téma... V dukált-e számalat ló a szovjet valójainkban a mi élet mondanivalóját ügyesen felépített cselekmény és a j kezetes fejlesztés Persze, a jó jellen azért vannak kivé dül Nina Alexand nő figurája...

Balogh: Erdé Szendrei Ilona ala nekem...

Pető: Az alak hiba, sőt különö méltó, mivel írlla a leggyengébb. Gy legtelén. Az alak mácsolása ilyen es nészre harul, ilyen nösen nagy szükség kótó fantáziájára, hanem a színész az alak nem volt s hettünk benne ném Nézzük a másik ir kosan ábrázolt fig szkij orvosra gond

A Szocialista kultúráért

Pető: Jó estét, Balogh elvtárs!

Balogh: Jó estét. Ne haragudjon, hogy észre sem vettem, kissé elgondolkodtam...

Pető: Igen, igen... Ha magára nem köszönök, még nekem jó. Milyen rendkívül ügy foglalkoztatja ilyen mélyen?

Balogh: Egy rendkívül élmény emlékei. Bizonyára látja a színház új előadását.

Pető: A Kisunokámat? Hozza. Bérletem van minden bemutatásra.

Balogh: Nagyszerű! Nincs egy kis ideje? Elbeszélgetnénk. Már régóta keresek valakit, aki jártasabb a művészet berkeiben, mint jónagom. Tudja, egy-egy ilyen előadás után néha féleljes-kákát töröm a fejem, értékelem a látottakat. Kritizálok... de csak úgy magamban, aztán nem tudom, hogy mennyire helyesen. Szereném, ha véleményünket elmondanánk egymásnak. Így bizonyára könnyebben lemérhetem, mit látom helyesen, mit helytelenül. Van kedve hozzá?

Pető: Hogyne lenne. No, de ez a csipős hideg nem a legkedvezőbb ilyen célra. Szívesen meghívom a lakásomra... Egy kis tea mellett kellemesebb lesz a beszélgetés...

Pető: Hány kockával?...

Balogh: Hárommal... Köszönöm...

Pető: Szóval tetszett az előadás?

Balogh: Nagyon.

Pető: No és a darabról. Afinogenov színművéről mi a véleménye?

Balogh: Megkapóan kedves, mélyen emberi.

Pető: Egyezik a véleményünk, bár szcan vannak ellenkező álláspontok. Erzelgős, szentimentális darabnak tartják. Ezek az „aélosleltiek” persze megfélemléznek arról, hogy az életnek igen sok értelmes mozzanata van. Miért lenne bűn, ha az író ezt ábrázolja? A hiba az lenne, ha öncélúan törekedne érzelgősségre, csupán azért, hogy hasson a közönség könnyezéskörra. En ezt jelen esetben nem érzem. Miközben egy szép és nemes gondolatot hoz ki előtűnk az író, a helyzetek és a jellemek szükségszerűen érzelmessé teszik a darab egyes részleteit. Nem hamis, polgári szenimentalizmus ez. Az élet igazságából fakad... Miről is van szó a darabban? Röviden arról...

Balogh: ... hogy egy akadémikushoz — aki elvesztette feleségét, fiát, barátait és elszakadva az emberektől beletemetkezett a maga zordon tudományos világába — váratlanul betoppant unokája: Mása. Ez a hájos kis teremtmény aztán a maga kedves, közvetlen egyéniségével hosszú idő után ismét megszólaltatja a zordon akadémikus szívét és visszavezeti az emberek közé.

Pető: Ugy van... Milyen szép téma... Vajon nem produkált-e számszámhoz ehhez hasonlót a szovjet valóság, vagy napjainkban a mi életünk is? Az író mondanivalóját szerkezetiileg ügyesen felépítette darabjában a cselekmény és a jellemek következetes fejlesztésével bontja ki. Persze, a jó jellemábrázolás alól azért vannak kivételek. Így például Nina Alexandrovna énekesnő figurája...

Balogh: Érdekes... Pedig Szendrei Ilona alakítása tetszett nekem...

Pető: Az alakítással nincs is hiba, sőt különös elismerésre méltó, mivel írógaz az a figura a leggyengébb. Gyökértelen, jellegtelen. Az alak létszerűtől mácsolása ilyen esekben a színészre hárul, ilyenkor van különösen nagy szükség a színész alkotó fantáziájára. Nem az író, hanem a színész érdeme, hogy az alak nem volt sablonos, érezhetünk benne némi egyéniséget. Nézzük a másik írógaz fogyaékosan ábrázolt figurát. Tuman-szkij orvosra gondolok itt...

Kisunokám

Kritikai párbeszéd

Balogh: Egy pillanat... Hadd mondjam el, miben látom a hibát. Vajon egyik-e a véleményünk?

Pető: Nos?!

Balogh: Nem igaz, hamis az orvos gyors emberi fejlődése. **Pető:** Ugy van. Erre gondoltam én is. Bányörgyi Károly igen hiteles, meggyőző alakítást nyújt. De az író ábrázolásnak ezt a gyengeségét ő sem tudja leküzdöni. Egészen valószínűleg gyors jellemfejlődése, miután egy nő — a sok közül — szemébe mondja hibáit. Az író figura gyengeségei talán némileg elensúlyozni tudta volna Bányörgyi, ha erőteljesebben igyekszik kifejezni azt, hogy a sok kaland és flört után — ezáltal valóban szerelmes. Szerelmes ember számára szerelmese szájából egészen más szünya van a szavaknak. Ezt azonban nem érezzük.

Balogh: Persze, a rendezőnek is jobban kellett volna segítenie ebben.

Pető: Kétségtelenül. Bár Lovass Edit egyébként kiválóan megoldotta nehéz feladatát. Munkájának értékelésénél még azt sem kell figyelmebe venni, hogy csupán két hét állt rendelkezésére, mert hiszen a produkció eredményesen megállná helyét akár egy fővárosi színpadon is. Egységes, a mű alapgonddal, a megfelelően, tökéletesen összehangolt az előadás minden részlete. Nagyszerű helyezteket, a kevés figurával is mozgalmassá színpadképeket teremt anélkül, hogy öncélúságba esne.

Balogh: Nem tudom, lehet, hogy túlságosan jelentéktelen az észrevételem, de engem nagyon zavart, hogy többször bezárták az ajtót, majd pár perccel később anélkül, hogy elfordították volna a kulcsot, kinyitották, vagy például az, hogy a színpadon szereplő rádió a bekapcsolás pillanatában szólni kezdett, holott az életben legalább félperccel kell várakozni, míg bemelegsznek a lámpák.

Pető: Csakugyan. Látja, erről egészen megfeledkeztem. Pedig csak látszatra jelentéktelen dolgok ezek. Sokkal nagyobb a jelentőségük, mintsem gondolnók. Azt mondja, zavarólag hatott önmre, hogy a rádió bekapcsolás után azonnal szólni kezdett. Rám és a közönség nagy részére is zavarólag hatott. De így van ez minden esetben, amikor az élet és a színpad között nincs meg a helyes egyensúly. A közönség mindennapi tapasztalataival szemben túlságosan riktó a „színpadi valóság” ellenmondása és ez természetesen a „színpadi élet valóságának” a rovására megy. A színművészet persze nem lép fel olyan igényvel, hogy szcenikai, technikai síkon naturalisztikusan ábrázolja az életet, mint például a film. A néző tudja, hogy a színpadi szoba lécekből és vászonból van konstruálva, tudja, hogy a darabban szereplő rádió csak színpadi kellék. Azonban a nézőnek — hogy színpad helyét az élet táruháson fel előtte — meg kell értenie felejtkezés. Az ön által említett jelenség — és sok más alkalommal más előadásban feltehető hasonló jelenség — az „életből” a „színházba” veti visszát a nézőt. Látszólag egyszerű, apró hiba — s mégis egy egész fontos jelenet hitelet veszít a heti emiatt. Persze, itt sem az élet naturalisztikus másolásáról, csak arányos sűrítéséről lehet szó. Az élet apró kis igazságait nemcsak a színészek cselekedeteiben, hanem a technikai megoldásokban is hűen kell tükrözni. Hogy az említett jelenetnél

aránylag könnyen helyrebillent az egyensúly, az a színen szereplő két művész és elsősorban Téri Árpád érdeme.

Balogh: Igen, Téri Árpád alakítása valóban nagyszerű. Szinte minden gondolatát kitálalta az ember, annyira meggyőző és kifejező volt.

Pető: Ez a legnagyobb érdeme ennek a kitűnő művésznek. Amíg sok színész csak akkor beszédes, ha beszél, ő szavak nélkül is mindig mond valamit. Ezért ölti meg a színpadot akkor is, amikor csak egyedül van. Ennek a mélyrőljövő, intenzív belső cselekvésnek tulajdonítható az is, hogy olyan következetesen, szinte aránytalan finomsággal fejlesztette az alakított jellemet a végső kibontakozásig.

No de igen kedves, közvetlen alakot formált hálás szerepében Szentesi János is. Megnyerő, jóízű humorán sokát derült a közönség.

Balogh: Nekem is tetszett az alakítás, de néha-néha mintha egy kicsit erőltetett lett volna?!

Pető: Ebben van valami. Modorosság még mindig jelenkezik imitt-amott és túlságai is voltak néha. Már többször beszélgettem vele személyesen ezekről a hibákról. Nem nagyon szereti a bírálatot, pedig meggyőződésem, hogy sokkal erőteljesebben tudna fejlődni ez a tehetséges, fiatal színész.

Balogh: És mit szól önkényi évához?

Pető: Bravúros, ragyogo alakítás volt. Hajszaifinom intonációk, megindítóan mély és igaz érzések jellemzik ezt a színésznőt. Szívetmelengető, kedves, megnyerő kis Mását formált. De itt kell megemlítenem Andrási Margitot is, aki Mása osztálytársának, a röhögős Gáljának a szerepében vele egyenrangú alakítást nyújtott. Végtelenül bájos színfoltja volt az előadásnak ez a kis cipzódifigura.

Balogh: Kiváló volt szerintem Ujvárosi Katalin is a házzvezető szerepében. Egyszerű és természetes, amit csinált. Hinni lehetett benne.

Pető: Egyezik a véleményünk. De igen meggyőző volt Szende Erzsébet is, pedig nehéz dolga van, mert nagy indulatokkal kell betoppannia a színpadra. A cselekmény sajátos atmoszférája rá nem lehet olyan nagy hatással, mint a többiekre. Lelkiállapota nincs úgy előkészítve.

Balogh: A kis Gálját már említette, de még három diákról nem mondta el a véleményét.

Pető: Nekem ezek közül leginkább a Szenjárt alakító Brunda Mihály tetszett. Ügyes diáktípust formált, mértéktartó művészi eszközökkel. Major Pálnak szintén írói hibákkal kellett megküzdenie. A harc kétségkívül Major javára dönt el, de még nagyobb elmélyülésre kell törekednie. Különösen nehéz ez ebben a szerepben, hiszen alakítása jó részében „nem szabad” megmutatnia és mégis fel kell tárnia az alak igazi énjét. Lelja nem különösebben nagyigényű szerepét Szabó Iolya sok igyekezettel, megnyerően formálta.

Balogh: Ugy hiszem a darabban nem is volt több szereplője?

Pető: Esetleg Bures Jenő, aki talán az eddigi legjobb díszleteivel szerepelt a színpadon. Abban, hogy a mű sajátos levegőjét ilyen elevenen érezhetjük, nagy szerepe van neki is.

Balogh: No, de jól elbeszélgettük az időt. Örülök, hogy találkoztunk... Nem zavarom tovább...

Pető: Dehogy zavart... Szívesen látom máskor is...

Balogh: Viszontlátásra a legközelebbi színházi bemutató után...

— OBERSOVSZKY GYULA —

MENDELEJEV DIMITRIJ IVANOVICS

A nagynevű orosz vegyész 1834—1954

Születésének százhuszadik évfordulóján a művelt világ tudós társasága megáll egy pillanatra s tekintet a kis orosz városka, Tobolszk felé fordítja, ahol 1834 február 8-án látott napvilágot Mendelejev Dimitrij Ivanovics, a később oly nagy névre érdemes tudós vegyész.

Mendelejev bátran küzdött mindenütt, ahol kellett s fiatalon a pétervári technológiai intézet tanára lett, ahol belemélyült kutatásába. Így jött rá, hogy az elemek és vegyületek sajátságait igen nehéz kiismerni. Hogy ezek fölött, az áttekintés meg legyen könnyűve, igyekezett az elemeket oly módon csoportosítani, hogy a hasonló kémiai sajátságú elemek egy csoportba kerüljenek. E csoportosítás alapjául az az összefüggés szolgált, mely az elemek sajátságai és atomsúlyuk között fennáll. Ez alapon az elemek egy részét hármas csoportokba, az ú. n. triádokba osztotta, melyet az elemek természetes rendszerének vagy *periodikus rendszernek* neveztek. E rendszer, mely mai alakjában 9 függőleges és 12 vízszintes sorba foglalja az ismert elemeket — azon tapasztalat alapján készült, hogy ha az elemeket növekedő atomsúlyuk sorrendjében felírjuk, nemcsak a kémiai sajátságok fokozatos változása szempontjából nem kapunk egy folytonos sorozatot, hanem az elemek egy bizonyos számán át olyan elemekhez jutunk, melynek sajátságai

a kiindulási elem sajátságaihoz nagy mértékben hasonlóak. Az elemek sajátságai tehát periodusonként ismétlődnek és ha az egymáshoz leghasonlóbb elemeket egymás alá írjuk, megkapjuk az elemek periodikus rendszerét.

Mendelejev elévülhetetlen érdemeit szerzett az egész tudományos világ előtt e periodikus (szakaszos) rendszer megállapításával, mert ez a törvény az elemeknek nemcsak kémiai, hanem fizikai sajátságait (fajsúly, atomtömeg, olvadáspont, illékonyosság, optikai sajátságok, stb.) is megnyilvánul. Az általa felállított rendszernek nemcsak szisztematikai jelentősége van, hanem a kémiai búvárkodásban is jelentős szerephez jutott. Így pl. helyes útmutatást nyújt az atomsúlyok helyes megválasztására, továbbá, hogy a jövőben milyen elemek felfedezése várható és milyenek lesznek annak sajátságai. Ezen az alapon Mendelejev több, még akkor ismeretlen elem — gallium, skandium, germanium — fontosabb fizikai és kémiai sajátságait e táblázat alapján megjósolta és a tények igazolták jóslatait. Neve ezáltal egyszerre ismertté lett a tudományos világ előtt s alapvető munkásságának elismeréséül 1900-ban a Magyar Tudományos Akadémia is kültagjának választotta. 1907 február 1-én halt meg Péterváron. Munkássága és felfedezései révén azonban örök nevet szerzett magának.

Oláh Gábor ismeretlen költeménye

Oláh Gábor a XX. századi magyar irodalomnak az az alakja, akinek nemcsak irodalomtörténeti értékelésével, de még csodálatosan gazdag életműve megismerésével és ismertetésével is adósai vagyunk. És ha valakit, akkor éppen minket, debrecenieket érhet ez a felelősség. Itt volt hajlamos — szinte még félig ismeretlen, kiadatlan hagyatékai előttünk, tudtuk, hogy remekművek lappanghatnak a szédobát, rendezetlen kézirat-halmazban, de a halála óta eltelt 12 év alatt — szinte az utóbbi hónapokig — nem gondoltunk megismerésére. Egy fél év óta az egyetem Magyar Irodalomtörténeti Intéze; egy kis munkacsoportjával dolgozunk az anyagon. A Déry múzeumi hagyatékot már rendeztük és megkezdjük tudományos feldolgozását is. Az anyag számbavétele azt bizonyítja, hogy Oláh Gábor összes műveinek legteljebb a fele került eddig közlésre. Több mint 1000 ismeretlen verskézirát fordult meg a kezünk között, de drámáiból 39, regényeiből is 20 kiadatlan.

Oláh Gábor nem tartozott a XX. századi irodalom élvonalába. Debreceni magános, elszigetelt helyzete, világnézete, így politikai tisztázatlansága, többnyire ösztönös alkotásmódja, fantáziájának sokszor vad szertelensége megakadályozták abban, hogy az egész társadalom elé eszmileg irányítsa, igazi remekműveket hozhasson létre. Különösen regényeinek olvasása közben, amikor is éppen az lett volna a feladata, hogy az élet intenzíven átfogó képét nyújtsa — érezzük, hogy nem tud lehatolni annak legmélyebb törvényszerűségéig.

Más a helyzete a líra területe. Ott, egy-egy elszigetelt élménynek a művészi megformálása elég volt ahhoz, hogy kiemelkedő művek jöjjenek létre. Az elmondottak alapján megérthető, hogy kéziratainak ismeretlensége még magában nem jelent féltetlen értéket. Komoly kutató, elemző munkával kell sok másodrangú, felszínebb anyagból

a jelentős műveket kiválasztani. Mert ilyenek is vannak. Ezek kiadására már a Szépirodalmi Intézet Vállalat, a fővárosi folyóiratok — és természetesen Debrecen folyóiraának, az Épitűnknek és a Néplapnak a szerkesztősége is ígéretet tett.

A hagyaték értékelő feldolgozását, Oláh Gábor 1919-es írásival kezdtük meg. Ezek eddig szintén ismeretlenek voltak és van közöttük három, melyek a Tanácsköztársaság irodalmának legszebb gyöngyszemei közé taroznak. A most közlésre kerülő vers ebből az időből való.

Durkó Mátyas

Katonanóta

(a nagy háború után)

Szaladtam a muzsika után
Isten igazában,
Tiszától hej, a Nyeszterig,
Elkoptott a lábam.
Visszajönni se tudtam már,
Igy mi lett a vége?
Tábornokom két falbat
Dugott a helyébe.

Vertem-törtem jó kétkézre
Tálatm meg rácot,
Hogy a testük pozdorjája
Egig karikázott.

Tövig kopott a két karom
Es az lett a vége,
Tábornokom két vaskezet
Dugott a helyébe.

Most falabon járogatom
Ezt a rossz világot,
Jobbkézemmel haragomban
Balkaromra vágok.

Azom-fázom, kalyibámmak
Nincs tüzelő fája,
S kasza nélkül másnak döl meg
A magyar búzája.

Felvágotam falabomat
Jó püzelő fának;
Karomból meg a kovácsok
Kaszát kalapálmak.

Feltüzelem, fölegetem
Ezt a rossz világot,
Vas kaszámmal szörnyű rendet,
Véres rendet vágok.

1919 december.

HIREK

Előadás a Pártoktatás Házában

Február 9-én, kedden délután 6 órakor „A pártdemokrácia a pártélet fényébe” címmel előadás lesz a pártfunkcionáriusok, alapszervi titkárok és vezetőségi tagok, valamint propagandisták részére. — Tartja: Lajtai Vera, a Központi Előadói Iroda tagja.

VARHATÓ IDŐJÁRÁS: Délen és nyugaton felhős idő máshol változó felhőzet. Több helyen kisebb havazás, köd. Mészkőveti északi, keleti szél. Kelebről dékeltől szél. A hideg idő tovább tart. Varhato homokszelvények vasárnap reggel keleten; minusz 17-20 néhány helyen minusz 20 fok alatt. Nyugaton minusz 14-17. Délben délkeleten minusz 12-15 máshol minusz 6-10 fok között. — A fűtéslapjaink szolgáló varható közép- és mérsékelt; vasárnap minusz 5 fok alatt lesz.

Mozik műsora

VIG: Ma délután, matiné előadás 11 órakor 1 forintos helyárakkal: „B” ügy, délután háromnegyed 2, 4, 6, 8 órakor: Mexikói lány. Új mexikói film. — Hétfőn háromnegyed 4, 6, 8 órakor: Mexikói lány.

BEKE: Ma délután matiné előadás 11 órakor 1 forintos helyárakkal: „B” ügy, délután háromnegyed 2, 4, 6, 8 órakor: Csuk és Gek Szovjet film. — Hétfőn háromnegyed 4, 6, 8 órakor: „B” ügy, Csehlovák film.

METEOR: Ma délután matiné előadás 10 órakor 1 forintos helyárakkal: „B” ügy, délután háromnegyed 3, 5, egyenyed 8 órakor: Mexikói lány. — Hétfőn háromnegyed 3, 5, egyenyed 8 órakor Mexikói lány.

HIRADO: Ma délután matiné előadás 10 órakor 1 forintos helyárakkal: Szoborok tapsafúvós, Színes szovjet film, délután 4, 6, 8 órakor: Rádió.

— Hétfőn délután 10, 12, 2 órakor: Mexikói lány, délután 4, 6, 8 órakor: Város—Prága—Berlin kerékpárverseny. Dokument film.

KOSSUTH: Ma délután fel 4, fél 6, fél 8 órakor: Ifjú szívvel, Színes magyar filmvignettek.

Népevelő I. Ma Rákosi-telep: Ké. ralyány a térszem.

Népevelő II. Ma Repülőtér: Egy hét a csendes háznál.

Népevelő III. Ma Nyulás: Mágus Miska.

Népevelő IV. Ma Kerekos-telep: Egy hét a csendes háznál.

Népevelő V. Ma Csepőkert III.: Boldogság madara.

Népevelő VI. Ma Téglaáskert: Téli Vilmos.

Népevelő VII. Hétfőn Wolffkatelep: Jónapot elefant.

„AZ ILLEGÁLIS SZABAD NÉP” címmel díszes kivitelű könyv jelenik meg a Magyar Munkásmozgalmi Intézet kiadásában. A mű tartalma az 1952 február 1-től 1954 december 31-ig illetékesen megjelent Szabad Nép összegyűjtött számlái. Az előszót Horváth Márton elvtárs írta.

HÖJELENTÉS. Hajdú-Bihar megyében a Püspökládány—Kolosvári út Földes és Biharkezelet között, a Füzösabony—debrecei út, Debreceen és Tiszafüred között járatlan. A megye többi útja nyelzen járható.

MA REGGEL Vámosperce és Nagylétára indul gépkocsival a Lakatos és Vasóntó Vállalat több dolgozója hogy az ottani gépalomszónak műszaki tudásukkal valamint fizikai munkájukkal segítségükre legyenek a dolgozókkal a vállalat főmérnöke, technikusai, valamint művezetői is megy.

HARTMUTH ÉS ZEFIR kősz kályhákban kivül más kályhákra nem lehet felfűtés, engedélyező igazolást kiadni. Az igazolások aláírásait az utazási zalmi elvtársak büntetőjogilag felelősek.

Színházi műsor

Ma 3-ór és 7-ór Kismunkán 7. szelvény. Kedden 7-ór Tosca, 6. szelvény Szerdán és csütörtökön 7-ór Kismunkán, 7. szelvény Pénteken 8-ór Kismunkán Gorkij-hétlet, 5. Szombaton 7-ór Tosca, 6. szelvény.

Mivel permetezz?

Erős pajzstetű fertőzőkor gyümölcsfa olajjal, Gyenge pajzstetű fertőzőkor méz, kénvel — Bimbólikasztó bogár ellen sz. gáncsereggel, Előzze meg a boróci evés permetezést — Bezerhelő: a földművelésvezetke-ekben, állami kiskereskedelmi és vetőmag boltokban

Hasznáit fényképezőgépet

fényképeket vásárolunk. OFOT-ERT, Debreceen, Vörös Hadsereg útja 24.

Tizenhat csapat részvételével március 7-én kezdődik a megyei labdarúgó bajnokság

A megyei TSB elkészítette a megyei labdarúgó bajnokság kiírását, melyet néhány nap múlva a sportkörök is megkapnak. Az 1954. évi megyei labdarúgó bajnokság egy csoportos formában 16 csapat részvételével bonyolódik le. A tavaszi évad első fordulóját március 7-én tartják az utolsó június 15-én. Ezt követően folyamatosan az őszi évad előrehaladtával fordulóit rendezik június 20-án, 27-én és július 4-én az őszi évad negyedik fordulóját, augusztus 1-én bonyolítják le a játékos folytatásán a többi fordulót. A kétfoldos megyei bajnokságban az alábbi csapatok jogosultak résztvevni: D. Dózsa, D. Vörös Meteor, Hajdúvárosi Traktor, D. Petőfi, D. Építők, Hajdúszoboszlói Petőfi, D. V. Vasas, D. Lokomotív Állomás, D. MÁV Igazgatóság, D. Postás Püspökládányi Lokomotív Berettyóújfalui Vörös Meteor, D. Ha'adás, D. Kinizsi, D. Előre Hajdúdorogi Falusi Sportkör.

A fenti csapatoknak február 15-ig kell irásba nevezni a sorolást február 20-án délután 5 órakor tartják az MTSB helyiségében. A megyei bajnok részvevő az NB II-be való jutást rendezendő osztályozón. A megyei bajnokságból kiesik a 15., 14., 13. és 16. helyezett. Ha az NB II-ből egy debreceni csapat kiesne akkor a megyei bajnokságból még a 12. helyezett is kiesik — ennek helyére kerül az NB II-ből kieső debreceni együttes.

A megyei labdarúgó bajnoksággal párhuzamosan a 16 megyei együttes ifjúsági csapatának részvételével egyfordulós ifjúsági bajnokságot rendeznek. Majd március 7-én, a bajnokság június 15-én fejeződik be. Ezek azok a megyei csapatok szerepelhetnek a bajnokságban, amelyek ifjúsági csapatuknak indultak. Az ifjúsági csapatok részére — ugyanezen körülmények között 19-én két nyolcra csoportban ban Ifjúsági Kupa küzdelem kezdődik. A kiírás szerint ha az ifjúsági csapat nem jelenik meg a kisvárosi bajnoki mérkőzésre, akkor a sportkör megyei bajnokságban szereplő első csapattól két büntetőpontot kell levonni, háromszori büntetőpont levonás a bajnokságból való törlést jelent. Azok a sportkörök, amelyek nem rendelkeznek patronált iskolával: azok a megyei TSB, vidéken az: va-onban a megyei TSB biztosa a sport. Biztosa járasi TSB biztosa a sport. Biztosa járasi TSB biztosa a sport. Biztosa járasi TSB biztosa a sport.

A megyei labdarúgó bajnokságon kívül 10 csapat részvételével minőségi járási labdarúgó bajnokságot indít a megyei TSB. Az alábbi csapatok nyert beosztást a minőségi járási labdarúgó bajnokságba: Derecskei Traktor, Nádudvari SK, Biharkezelet, Lokomotív, Sarrétudvari SK, D. Fűszáz, D. Traktor, Polgári SK, Hódmezővásárhelyi Traktor, D. Lokomotív II., D. Honvéd II. A bajnokság kétfoldos és egyfordulós. A bajnokságra február 15-ig kell a jogosult csapatoknak nevezni. Közülük hogy a D. Lokomotív II. és D. Honvéd II. csapatának eredményét a bajnokságban nem számítják be, ezek az együttesek tartalékjárási szerepeltetése miatt kaptak beosztást ebbe a bajnokságba.

A városi és járási labdarúgó bajnokságok egyfordulósak és azok június 27-ig be kell fejezni. A megyei labdarúgó bajnokságba való jutásért szeptemberben két batos csoportban kezdődnek a küzdelmek. Egyéb tudnivalók: utazó csapatra a várakozási idő 30 perc, helybeli csapatra nincs várakozási idő óvat a mérkőzés lejárásától ezámított 8 napon belül be kell nyújtani. A fejeletti biztosa a határozata ellen a határozathozzárt számított három napon belül lehet felhívni a kiírtott játékos a kiírtott játékos kezen minden felső tag nélkül köteles az MTSB-ben megjelenni.

A SZOVJET SILKOV VEZET

Davosban a grorskorcsolyázó Püspökhajnosok 9-ös napján az 500 és 5000 méteres verseny után a szovjet Silkov vezet. (MTI)

DEBRECEN MAI SPORTMUSORA

LABDARUGAS. Petőfi pálya, 10: D. Petőfi—D. Dózsa barátságos mérkőzés. Fél 3: D. Honvéd—D. Építők barátságos mérkőzés.

A DEBRECENI LOKOMOTIV NB II-es labdarúgócsapata ma délután 9 órakor edzést tart a Dózsa úti pályán. Az edzés előtt a játékosok és szurkolók hivat takarítanak a pályáról.

SULYEMELÉS. Szabó Kálmán utcai tornacsarnok 10: D. Honvéd—Csepeli Vasas súlyemelő csapatverseny. Több magyar bajnok is szerepel a csapellék együttesben.

SÁKK. Megyei tanács épülete (H. emelet), fél 3: Megyei férfi és női sakkbajnokság első fordulóját. KEZHLABDA. Lokomotív sportcsapatok, Délelőti fél 9-től 12-ig, 2 órától 3 óráig terembajnoki mérkőzések. Erdekesebb férfi mérkőzések időpontjai: Haladás—Előre (16.40), Vörös Lobogó—Lokomotív (17.25), Vörös Meteor—Építők (18.10).

ANZTALPÁRIZIS. Kossuth-utcai gimn., 9 óra: Debreceen város ifjúsági bajnokságának második napja.

VASÁRNAP délután 5 órakor a járási kultúrházban „Hová ezárjunk” térszövetet: Vörös Hadsereg, MIA 28/ra, I. em. Az új műsorban „Barany együttes” bemutatkozik. „Lajk. történe 2006 ban” stb.

NEPLAP

A Magyar Dolgozók Pártja Hajdú-Biharmegyei Pártbizottságának lapja

Szerkesztő: a szerkesztőbizottság. Felelős kiadó: BARCZI GYULA. Szerkesztőség: Debreceen, Bajoccy Zoltány u. 3. Telefon: 42.54 és 48.40. Alföldi Nyomda telephely.

A RÁDIÓ MŰSORÁBÓL

10.10: Hangszerek 11: Hírök, szavunk együtt dobban 14: Művelemek, 15: Tudományos fejtörő, 15.20: A Magyar Rádió népi zenekara játszik, 15.55: Hangszerek 16: Mozart művek, 16.40: Hamupipőke, 17.20: Így látta ő 17.40: Szórá, köztöltő zene, 18.35: Kárpáti zene 19.10: Az építő kom. miniszter nagy országos konferencián, 19.40: A Tartos békéért, népi demokráciáért, e. lap ismertetése, 19.55: Tánc zene 20.40: Új 16.4.22: Zenekari hangverseny, 23.05: Műsorzárás.

HÉTFŐ

KOSSUTH-RÁDIÓ 4.30—8.20: Reggeli zenés műsor, közben 4.40: Hírök, 5.20: Vasárnapi sporteredmények, 5.30: A Szabad Nép mai vezetőikre 6: Falurádió, 6.30: Színházak és mozok műsora, 6.45: A Szabad Nép mai vezetőikre 7: Hírök, 7.30: Naplár, 8.20: Zenekari muzika 9.20: Orosz nyelvlecke, 9.40: Ismerkedés a zeneirodalommal, 19: Mindennapi kegyelünk, 19.20: Jó munkát érj szép muzsikát, 20: Hírök, 20.15: Tegnaptól holnapig, 21: Szimfonikus zene 21.55: Mozart művek, 22: Hírök, 22.10: Tíz perc külpolitika, 22.20: Hivom ki család, 22.50: Az

éceán partján, 23: Francia operett-est 23.55: Könnyű álomba ringató, 24: Hírök, 0.15: Műsorzárás.

PÉTEŐFLRÁDIÓ

6: Magyar népi muzsika, 6.30: Jó reggelt gyerekek! 6.40: Torna, 6.50: Hangszerek, 7.10—11.30: Azonos a Kossuthrádió műsorával, 11.30: Műsorzárás, 14: A Rádió közgyűlése, játékok, 14.40: Könnyű zene, 15.30: Hangszerek, 16: Vallomás a regényről, 16.20: A Hajdú-Biharmegyei Népi Együttes műsora — 16.40: Déltüni hangverseny. — 17.20: Művészek az Ifjúsági Rádió mikrofonja előtt, 17.40: Szív küldi szívekhez, 18.30: Az építő kommunizmus nagy országaiban, 19: Hangszerek, 19.40: Sportíradó, 20: Balatoni zene, 20.45: Chopin művek, 21: Ismeretterjesztő előadás, 21.10: Tánczene, 22: Orosz operaretzletek, 23.05: Műsorzárás.

MEZŐGAZDASÁGI KÖNYVVÁSÁR 1954. FEBR. 1-MÁRC. 1. A könyv nevel, tanít, szórakoztat!

Gyógynövenyszaküzletek

BUDAPESTEN: 11. Mártírok-útja 42. V. Tolbuhin körút 6. VIII. Rákóczi út 51. DEBRECENBEN: Kálvin-tér 19. SZEGEDEN: Sztálin-körút 57. PÉCSETT: Hal-tér 5.

A NAGYERDEI PALMA CUKRASZDÁBAN ma, vasárnap este 7 órakor Szemüvevet az írónak

Vidám, zenesztráda műsor, fellépnek a következő fővárosi művészek: Barna Anet Járni Katalin, Surányi Magda, Jákó Pál, Keressey Zoltán, Pülep Tamás, Műsorvezető: Bondi, Karinty Király. Színes vidám jelenetek Miljutyin, Kálmán, Dunajevszkij. Lehar operettretzletek. Műsorvezető az angol—magyar mérkőzésről egy vidám zenés jelenet is. Belépődíj 3 forint, Műsor után tánc!

Őszi vetéseid feljavítására

FEJTRÁGYÁZZ: Korai fejtrágyázás bő és jó termés. Műtrágyák szabadon kaphatók a Földművelésvezetkezetekben. Pétisóval Mészaléttrommal Chálisóval

KÖSSUNK GYÜMÖLCSSZÁLLITÁSI SZERZŐDÉST A MEZŐKERREL. A szállítási szerződés kötő termelő védekező anyagot, műtrágyát, kapka, matmentes előlégben. A növényvédőszer, ké műtrágya előlég beszerzése csak a szállítandó gyümölcsből lesz levonva. A gyümölcs a forgalmi ár felet, 10 százalékban magasabb szerződéses felárral lesz átvéve. Export gyümölcs átvételénél külön magasabb export árat kap a termelő.

ELADÓ 2 Zephir kályha 4 és 8 lyukú Bathlyány u. 16. II. lakás. BEKÖLTÖZŐIÉRTÉK kis családi ház eladó, Zádor u. 5. szám. PIATAL híztott sertés és egy samottos kályha eladó, Nyil utca 69. EGY mély gyermekkosci jó állapotban eladó Rákóczi u. 53. KÉT darab 150 kilós sertés eladó, Péteőflrádió. Ma u. 10. sertés, veszek 160 kilótól 200 kilóig, Leiningen u. 24. HIZOTT díszelő fele eladó Bröss Lajos u. 24. Széchenyikert. 150 kilós sertés fele eladó Vasárnap Jókai utca 40. FEHÉK mély gyermekkosci eladó, Kálvin-tér 4. utolsó ajtó. EGY jorkisri koca eladó, Honvéd utca 30. RÁDIÓ eladó, 5 éves RÁDIÓ 5-11 Világvevő cínnel, Vörös Hadsereg útja 77. szám. VZLETSZERZŐT keresek arépek festéshez, Király István utca Szabadás-telep Bibic utca 16. TOKES kozmetika Béke (Szent Anna) 10. earokház, emelet lift. CSALÁDHÁZ beköltözés eladó, vagy nagyobb éri, cserélni Zrínyi u. 24. RÁDIÓ 3+2 vilávevő eladó, Apafi u. 18/b. Jó állapotban lévő hentes, 2 mély gyermekkosci eladó, Gólya u. 10.

ELŐSÉRÉLEM két nagy szoba, verandás, jószagú, tásos pince, fűkammer lakószoba, helyőrosi 2 kisebb öszkomfortosell Széchenyi út 85. Makoldiné. MEGVÉTELE keresek jó állapotban lévő pianót vagy rövid zongorát, Gimn. Fontos utca 10. (Árpádtér). Lovass. EGY kövér sertés eladó, Pesti u. 29. 3+1 lámpás rádió eladó Gorkij-fasor 8. szám, emelet. KONYHABUTOR eladó, Sallai u. 14. (Ajtó). 10 hónapos kornvaló südő eladó, Kigvó u. 55. szám. EGY hármasszékény eladó, Péterfia u. 42. I. 3. PERMETEZŐGÉP javító, műhelymet újból megnyitottam, Szabó Nap u. 14. 61. sz. Építőipari Trósz keres gépezésmérnököt, vagy gépésztechnikust, aki víz, villany, gáz, fűtészerelési kivitelezési gyakorlati rendelkezik jelentkezős Beioamisz utca 2—4 sz. 11. MOTOKERÉKPÁR. kerékpár és rádió javítószakszerűen és gyorsan leoszt Villamos és Műszerész-ipari Szövetkezet Csapó u. 14—16. VILLANYSZERELŐ aki villamosmotorokhoz ért, felvétetik Hajdúvárosi Györgyszergár, Pallagi út 3—5. III

A megyei Rapp János (Janács vb.) szászán foglban a megyei kérdéseivel jelenleg a már most reményi mány(ermelés között, lenti, hogy kell jermeln a jelenlegi lálására elég ható szapom minden szűk.

Előjövde a te Szarvasmar hányállományu velni kell. szövetkezeti sága számar fejtőstehenet, érnünk, hogy veikezeti tag ságában fejős a tehének me kötelezettség. Az új begy nagy kedezm tehetárho esőskkenyette nyiség; és a vábbi tehének beadási kötelez tette. Előnyös háj jehentel.

Az idén el kell melőszővetkezet kénti tehozanu liter, egyénilek. Ez nem sok. H újirazi Lenin, nyi Dózsa és a Csillag példája. fejési átlag nem emelkedett. Ezt nyozással értékel zon pedig Nagyi paraszt Rapponi fej jehentel.

A megyei tanterjeszti fe apaállatg. A megyei feladatának teljes feljavítását. Sünak e téren. Szerepen, Nyíráron, Kismarján, zón, mialt a bíromlotjak, hanem tek. Mindenütt kell ellenőrizni a lapotát, takarmánunkat végző kaja a megyei te ra, kitüntetésre teni. Szép számm nek. Például Kónnánási apaállatg tészt és 500 forit kapott. Jó mu Pengő Erzsébet és Barja András ban.

Emelték a juhállományu tovább kell növevetkező évek fol idén el kell ércemberre 100 hegyében 55 juh 1956-ra ezt a s emeljük fel. A nőségi megjavít ebben az évben hoj vétet a megye könyvi ellenőrzés. Tervek szerint, a polgári, a s a debreceni juhák a juhállomán mértékben. El kell érn termelőszövetkeze gére 5 kiló és 1.5 kiló legyen a Minden valósztin

VIRÁGZÓ MEZŐGAZDASÁGÉRT

Szakemberek tanácsai — a legjobbak tapasztalatai

Megyénk állattenyésztése rohamos fejlődés előtt áll

A megyei tanács üléséről

A megyei tanács hétfői ülésén Rapp János elvtárs, a megyei tanács vb. elnökhelyettese hosszasan foglalkozott beszámolójában a megye állattenyésztésének kérdéseivel. Hangsúlyozta, hogy jelenleg a legfontosabb feladat már most a tervezésnél megismereni az összhangot a takarmánytermelés és az állattenyésztés között. Mással az azt jelenti, hogy annyi takarmányt kell termelni, amennyi nemcsak a jelenlegi állatállomány jó táplálására elegendő, hanem a várható szaporulatnak is biztosít minden szükséges takarmányt.

Előnyösebb, jövedelmezőbb lett a tehéntartás

Szarvasmarha-, különösen tehénállományunkat jelentősen növelni kell. Elsősorban termelőszövetkezeti tagok háztáji gazdasága számára kell előirányozni fejlesztésüket. Rövidesen el kell érniük, hogy minden termelőszövetkezeti tagnak háztáji gazdaságában fejleszteni legyen. Ezek a tehének mentesek a tejbeadási kötelezettség alól.

Az új begyűjtési rendelet is nagy kedvezményeket biztosít; a tehéntartó gazdáknak, mert csökkentette a tejbeadás mennyiségét; és a második és a további tehének után a külön tejbeadási kötelezettséget megszüntette. Előnyös és jövedelmező tehát tehéntartani.

Az idén el kell érni, hogy a termelőszövetkezeteknél a tehénenkénti tejhozam elérje az 1850 liter, egyéniknél az 1500 liter. Ez nem sok. Ezt bizonyítja az újirazi Lenin, a hajdúböszörményi Dózsa és a nádudvari Vörös Csillag példája, amelyeknél a fejési átlag naponta 8,2 literre emelkedett. Ezt helyes takarmányozással érték el. Hajdúhadházon pedig Nagy Sándor dolgozó paraszt naponta 18,7 liter tejet fej tehénétől.

A megyei tanács jutalomra terjeszti fel a legjobb apaállatgondozókat

A megyei tanács elsőrendű feladatának tekinti az apaállatok feljavítását. Súlyos hibák vannak e téren. Egyes helyeken, Szerepen, Nyirábrányban, Konyáron, Kismarján a rossz gondozás miatt a bikák nemcsak leromlottak, hanem rühesek is lettek. Mindenütt sokkal jobban kell ellenőrizni az apaállatok állapotát, takarmányozását. A jó munkát végző apaállatgondozókat, a megyei tanács jutalomzással, kiüntetésre fogja felterjeszteni. Szép számmal vannak ilyenek. Például Kónya János hajdúánási apaállatgondozó kitüntetését és 500 forint pénzjutalmat kapott. Jó munkát végeznek Pengő Erzsébet Biharkeresztesen és Barja András Berettyóújfaluban.

Emelték a gyapjú árát

Juhállományunk létszámát is tovább kell növelnünk az elkövetkező évek folyamán. Már az idén el kell érniük, hogy decemberre 100 holdanként a megyében 55 juhunk legyen és 1956-ra ezt a számot hatvanra emeljék fel. A juhállomány minőségét megjavítása érdekében ebben az évben legalább 7500 juhoj vétért a megyei tanács törzskönyvi ellenőrzés alá.

Tervek szerint a püspökladányi, a polgári, a berettyóújfalui és a debreceni járásban fejlesztjük a juhállományt a legnagyobb mértékben.

El kell érniük, hogy a termelőszövetkezeteknél 1956 végére 5 kiló és az egyéniknél 4,5 kiló legyen a gyapjúhozam. Minden valószínűség szerint a

juhnyelésnek nagy lendületet ad majd az is, hogy a gyapjú árát felemelték az eddigi 15 forintról 36 forintra, sőt a finomabb gyapjúért még emellett 4 forint minőségi felár is jár.

Kétmillió baromfi legyen a megyében

Igen nagy feladatok állanak előttünk. Baromfiállományunk mennyiségi és minőségi fejlesztése terén is. A megyei tanács még ebben az évben Berettyóújfaluban új keltető állomást létesít, innen és a többi keltető állomárról vérvizsgálat tojásokból kikelt napos csibéket látjuk el termelőszövetkezeteink, és egyénileg dolgozó parasztságunkat.

Biztosítani fogja a megyei tanács, hogy a megye baromfiállománya 1956 végére kétmillióra emelkedjék, ezen belül a tyúk-félék száma 1,600.000 legyen.

A megyei tanács ezek mellett azt is tervezi, hogy Hajdúszoboszlón nagy keltető állomást létesít mintegy 3,8 millió forint beruházással, ahol is a hőforrások vizét is hasznosítani fogják. Minden eddiginél nagyobb lehetőség nyílik majd az elkövetkező években, hogy a megye vízi szárnyas állományát is hatalmas mértékben növeljük, mert termelőszövetkezeteink számos halasávat létesítenek, ezek és a meginduló építés alatt levő csatornák víze a vízi szárnyasok tenyésztésére újabb nagy lehetőségeket tárnak fel. A megye dolgozó parasztsága használja ki a megnyitott lehetőségeket!

Az állatállomány fejlettsége elválaszthatatlan a legelők fokozottabb karbantartásától. Meg kell állapítani, hogy legelőink rendkívül elhanyagolt állapotban vannak. Ennek főbb oka van, Szentpéterszegen és Polgáron még gazdája sem volt a legelőknek. Ezért már most a tavaszi

munkák szervezése és tervezése idején különös gondot fordítsanak a termelési bizottságok és a legelétési bizottságok a legelők feljavítására, már most meg kell szervezni a tövises és gyomok irtását és a legelők ápolását s ha lehet trágyázását és dolgozzák ki a szakaszos legelétési módszereit. Ahol csak lehet, be kell vezetni a szakaszos legelétést.

Bőségebb lesz a kisépeltetés

Szintén az állattenyésztés érdekében szolgálja a szalaktakarmányok idejében való begyűjtése, a rétek kaszálása. Ez alapvető feladat. Amde most már ennél tovább kell menni. A lucerna és vöröshere szénát különös gonddal kell begyűjteni és lehetőség szerint megőrölve használni fel. A megyei tanács feladata, hogy még a tél folyamán felkutassa a darálókat és üzembe helyezesük is biztosítsa. Gondoskodni kell arról is, hogy a megye mezőgazdasága több szecsakavagót, több darálót, több kukoricamorzsolt és repavágót kapjon. A megyei tanács az első negyedévben gondoskodik arról, hogy ez idő alatt a megye parasztsága 24 szecsakavagót, 48 repavágót és több száz kézi tengerimorzsolt kapjon. A második negyedévtől kezdve még ennél is többet szállít majd iparunk a megyének.

A silóépítést is folytatjuk az idén, elérjük, hogy 40.000 köbméter irtárgalmú siló álljon termelőszövetkezeink rendelkezésére. Az egyénileg dolgozó parasztsók számára pedig ebben az évben a silózási terv megvalósításának megfelelő takarmány már állandó jellegű silóban kerül besilózásra.

A megyei tanács ülésén megbizonyosodott, hogy megyénk állattenyésztése minden eddiginél rohamosabb fejlődés előtt áll.

Beadási tanácsadói

A kormány újabb kedvezményeket biztosít a dolgozó parasztságnak a sertésbeadással

A kormány már eddig is sok kedvezményt biztosított az egyénileg dolgozó parasztságnak és a termelőszövetkezeteknek. A napokban megjelent rendelettel, mely a sertésbeadáshoz kedvezményeket nyújt, ismét komoly segítséget ad a dolgozó parasztságnak. A rendelet azért is, mert a sertésbeadást a tavalyival szemben ezúttal nem fél évre, hanem egész évre kell megállapítani. Így a dolgozó parasztság jobban beoszthatja évi feladatait.

Az újabb rendelet most a gyors beadásért kukorica-beadási kedvezményt is biztosít a dolgozó parasztságnak. A rendelet szerint az 1954. évben a termelőnek, aki sertésbeadási kötelezettségét az év első negyedében teljesíti, a kukorica-beadási kötelezettségéből, május morzsolt tengeriben számolva, 300 kilót törölnek. Annak a termelőnek, aki az év második negyedében teljesíti egész évi sertésbeadását, 260 kilót és aki a harmadik negyedében augusztus 31-ig teljesíti sertésbeadási kötelezettségét, 220 kiló kukoricát engednek el egész évi kukorica-beadásából.

A beadási kedvezmény csökkentését igénybe lehet venni árnál is. Minden beadott hízottsertés után 50 kiló árnat lehet elegendő a beadási kötelezettségéből, ha a termelő a csökkentést árnál akarja.

Ha a termelő kukorica- vagy árpabeadási kötelezettsége kevesebb lenne, mint a kedvezmény, akkor a fennmaradó tőbbletet zab-, vagy burgonya-beadásból csökkentheti. Ha még ekkor sem kapná meg a termelő a jogos kedvezményt, akkor a még fennmaradó termény-tőbbletet a központi készlethől mérki ki a termelőnek október 1. és december 1. között. A termelőnek a beadási kötelezettségen felüli beadott súly után,

ha a sertés súlya 106—120 kiló között van, kilonként 19 forintot, ha 126 kilón felül van a sertés súlya, akkor kilonként 20 forintot fizet az átvevő vállalat. A sertésbeadási kötelezettség teljesítésére a termelők ugyanúgy, mint eddig, társulhatnak. Az a termelő, aki az itt felsorolt kedvezményeket igénybe akarja venni, igényét jelentse be a helyi tanácsnál. Az 1953. évi hízottsertésbeadási hátralék után kedvezmény csak azokat a termelőket illeti meg, akik a fővárosul hibájából nem tudták eleget tenni hízottsertésbeadási kötelezettségüknek.

HOGYAN LEHET ÁLLATBEADÁST TÁRSULNI?

Még mindig probléma az, hogy milyen súlyú sertésre lehet társulni és hogy a birtok nagyságtól függ-e a társulás. A válasz: társulni a hízottsertésbeadásra a birtok nagyságtól függetlenül lehet, de csak annyi személy társuljon, ahány személynak a húsbeadási kötelezettsége összesen nem haladja meg a 135 kilót. Ezen felüli súlyra társulni nem lehet. Vágómarhánál viszont társulni 280 kilónál kevesebb súlyú állatra nem lehet, csak többre.

Azok a dolgozó parasztsók, akik társulás után akarják teljesíteni sertésbeadásukat, minél sürgősebben társuljanak, mert hízottsertésbeadásra csak addig lehet társulni, míg a község 1954. évi tervét felbontották.

LEHET-E A HÚSBEADÁSI KÖTELEZETTSÉGET A HÁROM HOLDON ALULI TERMELŐNEK IS ÁTÜTEMEZNI?

Lehet. Vágómarha kivételével szabad választás szerint teljesítheti a termelő húsbeadási kötelezettségét hízottsertéssel, tojással, kövér háromfival, vagy vágójuhval. Joga van a három holdon aluli termelőnek is kérni a tanácsot éppen úgy, mint a három holdon felüli termelőnek, hogy bontsa fel húsbeadási kötelezettségét egyéb beadási cikkre. Ebben az esetben a szabad-súlyt a termelő vágómarhával is teljesítheti.

HOGYAN LEHET A TEJBEADÁST TELJESÍTENI?

A tejbeadást csak havonta és fokozatosan, beütemezés szerint lehet teljesíteni. Hogy a tejjelátás az év minden hónapjában biztosítva legyen. Legfeljebb csak egy héttel előre lehet teljesíteni a tejbeadást. Amit a beadási kötelezettségen felül ad be a termelő, azt az átvevő vállalat 2 forint 40 filléres áron köteles kifizetni.

KINEK JÁR A BEADÁS TELJESÍTÉSÉBEN CSALÁDI KEDVEZMÉNY?

Családi kedvezmény annak a háromholdas termelőnek is jár, aki a 60. évét ugyan már betöltötte, de van egy munkaképes családtagja és ez a családtag nem a mezőgazdaságban, hanem üzemben, vagy hivatalban dolgozik.

Ezúton kéri meg a Néplap szerkesztősége a dolgozó parasztsókat, hogy ha egy vagy más kérdésben nem kapnának megfelelő felvilágosítást a községi szervektől, észrevételeiket írják meg a szerkesztőségnek. A szerkesztőség minden héten a vasárnapi számban választ ad kérdéseikre.

Helyes módszerrel készíti az évi tervet a kabai Kossuth tsz

Nagy munka folyik

ezekben a napokban a termelőszövetkezetekben. Az idei tervet elkészítésén dolgoznak a tagok. A mostani terv készítése elvileg és gyakorlatilag eltér az előző évek tervétől. A tsz-ek most jobban figyelembe vehetik adottságaikat, szükségleteiket, szokásaikat és munkaerő helyzetüket. A tervet helyesebben alapozhatják meg. Eppen ezért fontos, hogy a tervkészítésbe a tsz egész tagságát bevonják.

Igen helyes módszerrel dolgozik a kabai Kossuth tsz. A tíz tagból álló tervkészítő bizottságot Karsa Sándor elnökhelyettes vezeti. A tervlapok kitétele előtt üzemgazdasági számításokat, végzik a tagok, hogy megállapítsák a várható jövedelmezőséget. A tagság véleményét brigadertekezleten kérték ki és a helyes javaslatokat érvényesítik a tervkészítésben. Nagy gondot fordít a bizottság arra, hogy a növényeket megfelelő elővetemény után vessék. A trágyázási tervet is gondosan készítették el. Már eddig is közel száz hold gyenge vetést fejtárgyaztak meg érett istállótrágyával. A jélerett istállótrágyát pedig a füves vész-forgó szerint a nyáron megtrágyázásra kerülő táblák szélőre szarvasba hordják ki.

A tervkészítést

sz-eink használják a munkaszervezetek megerősítésére is. Kövessék az

újtikos Uj Erő tsz példáját. Ez a tsz az elmúlt években gyengy volt. Most jobban dolgozik. A brigadvezetőket a tagság újválasztotta a legjobb dolgozókból, a tervet is úgy készítették el, hogy az egész évben naprendszerben meghatározza a feladatokat.

A bevétel—kiadási

terv készítésével termelőszövetkezeink lényegében jövedelmezőségi tervet készítenek. Helyes növelni a szerződéses növények területét, amelyek a legnagyobb pénzjévedelmet jelentik a szövetkezeteknek. Már most gondoskodni kell az állattenyésztés jövedelmezőségének fokozásáról és a szükséges takarmányok megtermeléséről, gyors betakarításáról és gazdaságos elosztásáról. A szalaktakarmányok betakarításának meggyorsítására fogatos fűkaszák, lögréblyék vásárlását tervezzék be.

Egyes termelőszövetkezetek mint a balmazújvárosi Lenin, a Vörös Csillag, a hajdúböszörményi Ságvári és még számos tsz alacsony termésátlagokat iránnyoznak elő, különösen a rizstermelésből, de egyéb növényekből is, azzal a céllal, hogy jobban premizálhassanak. Ez helytelen. Az a cél, hogy a tervben reális, teljesíthető termésátlagokat iránnyozzanak elő és azt termeljék is meg, mert akkor több jut egy munkaegységre is és premizálni is tudnak. Már most gondoskodni kell a munkaegységkönyvek

helyesbítéséről, illetve helyi normák kialakításáról. A nagyhegyesi „Október 22” tsz-ben a helyi viszonyoknak megfelelően csökkentették a dohánytermelésre járó munkaegységet. A derecskei Rákóczi tsz tagsága munkaegységet állapított meg számosállatontként az istállótrágya kezelését végző dolgozóknak. Helyes, ha ezt a példát a többi termelőszövetkezetek is követik.

Termelőszövetkezeink

most a tervkészítésnél különösen számítanak a szakemberek segítségére. Az agrónomusok, az állattenyésztők segítsék a hozzájuk tartozó termelőszövetkezeteket, ne úgy járjanak el, mint Arbutz János, a nagyrabéi gépállomás agrónomusa, aki a hozsátartozó nagyrabéi Szabadság tsz-be január 25. ója el sem ment. Nem segítik megfelelően a tsz-ek tervkészítését Márton József, az egykői, Szász László, a hajdúhadházi, Oláh József, a zsákai gépállomás agrónomusai sem.

A mezőgazdasági

szakemberek ne hagyják figyelmen kívül azt, hogy a termelőszövetkezetek tervkészítése nekik is feladatuk, mert hogy a tsz-ek az idén hogyan gazdálkodnak, az attól függ, hogy milyen tervet készítenek.

Szilágyi Sándor, a megyei tanács tervosztály vezetője.

A növényvédelem időszerű kérdései

A mezőgazdaság fejlesztéséről szóló kormányprogram az elkövetkezendő három évben Hajdú-Bihar megye mezőgazdaságában is döntő változásokat eredményez. Célunk a virágzó mezőgazdaság megteremtése, növénytermelésünk, állattenyésztésünk hozamának növelésével meggyénk valamennyi dolgozójának bőséges ellátása.

A növénytermelés,

szőlő- és gyümölcstermelés korszerű agrotechnikája, műtrágyázás, talajjavítás fokozott bevezetése és alkalmazása mellett nem szabad figyelmen kívül hagyni a növényvédelmet sem. Nem lehetünk nyugodtak akkor, amikor hazánk területét olyan veszedelmes kártevők fenyegetik, mint az amerikai burgonyabogár. Nem lehetünk nyugodtak, amikor gyümölcstermelésünket a kaliforniai paizstetű, almamoly, lisztharmat, szőlőtermelésünket a peronoszpóra, mezőgazdasági növényeinket egész sor kártevő, élősködő pusztítja.

Az amerikai burgonyabogár hazánkban való megtelepedése esetén burgonyát csak úgy tudnánk termelni, ha rendszeresen permetezzük vagy porozunk, akár csak a szőlőt. Már pedig csak egyetlen porozás is, a jelenlegi arányok mellett 5 millió forintba kerülne a megye területén. S legalább három-négy alkalommal kellene ezt a munkát megismételni.

A kaliforniai paizstetű, alma-

moly és egyéb betegségek csak az almanál évi 6-8 millió forint kárt okoznak.

Szőlőtermésünket az elmúlt évben a peronoszpóra pusztította el mintegy 80 százalékban és ennek következtében kb. 80.000 hektoliter borterméstől estünk el, ami hozzávetőlegesen 60 millió forint kárt jelent.

Sok helyen a helytelenül vagy egyáltalán nem alkalmazott csávázás 1953-ban legkevesebb 15.000 mázsa termés kiesést jelentett búzából és árpából. Borsó, lencse, búkkönyv zsisziktelenítésének elmulasztása évenként a termés 15-20 százalékát teszi tönkre.

A legutóbbi megyei tanácsülés kihangsúlyozta azt, hogy a gyomnövények irtása 10-25 százalék terméstöbbletet jelent. Meg kell jegyezni még azt is, hogy a gyomnövények irtásának igen nagy növényvédelmi jelentősége van.

Látható,

hogy a termelés egyik alapfeltétele az okszerű növényvédelem. Néhány kártevő elleni védekezés már bevezetődött. Ilyen a répbarkók elleni, vagy a szőlő peronoszpórája elleni védekezés, azonban több olyan kártevő ellen, mely kevésbé ismert, csak akkor védekeznek, ha az már nagy tömegben kezdte meg pusztítását. Minden betegséget és kártételt lehetőleg meg kell előzni és csak végső esetben nyulunk a vegyi anyagokkal való védekezéshez. Miként helyes étkezéssel és öltözködéssel meg-

előzzük a megbetegedést, ugyanígy kell eljárni a növényeknél is. Ezért kell elvégezni a gyümölcsfák tisztogatását, ezért kell a szövőlepké első nemzedéke megjelenésekor a kis hernyófészkeket leszedni és elégetni, borsót zsiszikteleníteni, magtarakat tisztogatni, vetőmagvakat csávázni stb. Az így alkalmazott növényvédelem hatalmas összegek megtakarítása mellett, terméseredményeink emelésével tonnában és forintértékben is kifejezésre jut.

Minden esetben szükséges, hogy minden termelő sokkal többet foglalkozzon a növényvédelemmel.

Az új mezőgazdasági

célkitűzések nagy segítséget nyújtanak a növényvédelem terén is, azzal, hogy a közeljövőben felállításra kerül a növényvédelmi állomás. Új motoros permetező- és porozógépek kerülnek a megyébe. Az elmúlt években zárolt növényvédőszerrel korlátozott mennyiségben állnak rendelkezésre és minden termelő saját lakóhelyén beszerezheti a szükséges védekezőszereket.

Minden feltétel megvan ahhoz, hogy tsz-cink, egyenleg gazdálkodó parasztságunk okszerűen védekezhesen. Ne feledjük el, hogy a terméseredmények növelésének nincsenek felső határai és a terméseredmények fokozásának egyik alapfeltétele az okszerű növényvédelem.

Sándor Ferenc
növényvédelmi agrónómus.

Gondozzuk jobban a baromfiakat

A baromfi-tenyésztés és tartás minden háziasszonynak és minden gazdaságnak fontos problémája, hiszen (artása olcsó, húsa ízletes és bőven ellátja tojással a családot, még piacra is jut belőle. Sokszor azonban a baromfi-tartás gondot okoz a háziasszonynak, de a nagygazdaságoknak is. Különösen télen fordul elő, hogy hiába a rendszeres takarmányozás, a baromfiak mégis megbetegszenek, nem egyszer tízesével hullnak el. Ennek oka legtöbbször a rossz élelmezés. Még baromfi-tenyésztésben is előfordul, hogy szellőtelen, vagy levegőtlen óban tartják télen a baromfiakat, nedves almot raknak az óba, újonnan épült, még ki nem száradt óban teleltetik a baromfiakat és nem egy helyen még a szellőző nyílásokat is beömlik éjszakára. Elzárják a friss levegőt az állatoktól, éjszaka megfűlnek, tollazatuk nyirkos lesz a páras levegőtől, reggel, mikor kiengedik őket, megfáznak.

Ezért a szellőző nyílásokat éjszakára nyitva kell hagyni, vagy az ablakokon kell kis nyílásokat hagyni, hogy éjszakára se melegedjen fel nagyon az ó. A baromfi a 8-10 fokos száraz hideget jobban bírja, mint a nyirkos levegőt. Nagy gondot kell fordítani arra, hogy a baromfiókat jól szellőztetett legyenek, az almot is naponta kell cserélni, hogy száraz legyen, mert ha az ó levegője nedves, felgyülemlik benne az amónia, a szén-sav és a kénhidrogén. Ez a baromfi szervezetében anyagcsere-zavarokat idéz elő, a szervezet legyengül, nem tud ellenállni a betegségeknek és fellép a nátha és kolera, ami ellen az állatorvos sem tud segítséget adni.

A jó elhelyezés mellett nagyon fontos a megfelelő takarmányozás. Nemcsak az egészségi állapot fenntartására, hanem a termelés szempontjából is. Különösen fontos, hogy elegendő, vitaminban gazdag takarmányt kapjanak az állatok, mert a vitaminok az anya-

csere szabályozzák. Sok gazdaságban előfordul, hogy a megfelelő gondozás mellett is kevés tojást termelnek az állatok, és a tojásból kikelt csibék is gyengék és elhullnak. Ennek oka a vitaminhiány. Minden vitaminnak megvan a szervezetben a maga meghatározott szerepe, ha hiányzik valamelyik, angolkór, idegrendszer megbetegedés, vakság, benuulás, tolihiány keletkezik.

Hogy a szervezetbe elég vitamint jusszon, vegyes takarmányt kell etetni az állatokkal. Az A-vitaminhiányt pótolja a lucerna, takarmánykaposzta, sárgarépa, murekrépa. Ezekben a takarmányokban a D-vitamin és C-vitamin is megvan. A C-vitamint még vereshagyma etetéssel is lehet pótolni, a B-vitamint pedig kevés élesztő etetésével. A D-vitamin a felsorolt takarmányok mindegyikében megvan, pótolni

lehet még kevés csukamájolaj-ejéssel és azzal, hogy az állatok telen is kint legyenek napos időben, mert a szervezetben lévő ergosterin (elővitamin) napfény hatására átalakul D-vitaminná.

Vitaminban gazdag takarmány még a csirázott mag is (búza, árpa, zab).

A takarmányozás mellett nagy gondot kell fordítani az itatásra is. A télhideg víz nem jó, mert az állatok szervezete nehezen tudja felmelegíteni. Meg kell az ivóvizet langyosítani, télen naponta többször frissét önteni, mert hamar befagy. Fertőtlenítés céljából lehet a vízbe tenni néhány cepp jódot, úgy télen, mint nyáron. Ha az állatok tartását és takarmányozását így végezzük, akkor az állatok egészségesebbek lesznek, többet termelnek és az utódok is egészségesebbek lesznek.

Vigh Lajos sárándi dolgozó paraszt készül a tavaszi munkára

Sárándon a múlt évben első volt a beadásban, a mezőgazdasági munkában Vigh Lajos, 12 holdas középparaszt. Ismerik a faluban. Gondos gazda. Elismeréssel beszélnek róla.

Az elmúlt esztendőben 12 és fél mázsa búza-termése, 11 és fél mázsa rozstermése volt Vigh Lajosnak. Az idén nagyobb termést akar elérni s ezért az őszszel már jó mélyen szántotta a búza alá és jól trágyázott földbe vetette a magot.

A tavaszi munkára már készülők — mondotta Vigh Lajos. — már elkészítettem a kerékgyártóval a hengert. Tavasszal idejében végzem a hengerezést, a fogasolást, hogy minél jobb nedvességet tároljak a földbe, hogy kövőbb legyen a kalász. Jó hasznom volt nekem a kerékesztől is, egy holdon dinnyét termeltem és 25 szeker görögdiányi-

adnam el a debreceni piacon. Az idén fél holddal növelem a kertészetet, ezt a földet már alaposan meg is trágyáztam.

Fejleszttem állatállományomat is. Debrecenből szállítottam építőanyagot az új tehénistálló részére. Tavasszal vásárolok még egy tehent, így lesz három tehénem. A számításom szerint a tejárából könnyen kifizetem az adómat.

Magas tejhozam télen

A Groznij területi „Ordsoni-kidze” kolhozban egész télen át jól tartják a jóságot. Van miből! 136 százalékra teljesítették szál- és nedvdús takarmánygyűjtési tervüket. Bőven kapnak az állatok gyök- és silótakarmányt. Jól is telnek a tehének.

A termelési bizottságok HIRADÓJA

A tiszacsegei dolgozó parasztok példájára a megye községeiben egymástán alakulnak meg a termelési bizottságok. Egyre újabb termelési bizottságok kezdik meg a munkát. A termelési bizottságok még maguk sem ismerik feladataikat, hatáskörüket, hiszen termelési bizottságok, ame-

lyek ilyen célkitűzésekkel vették volna kezükbe a mezőgazdaság fejlesztésének nagy ügyét, még nem voltak a megyében. De már is megállapítható az eddigi eredményekből, hogy az új termelési bizottságok eredményes és jó munkát fognak végezni.

Fejtrágyázás — négy mázsa többtermés

Nyírábrányban a község élénjáró dolgozó parasztjai alakították meg a termelési bizottságot, amelynek elnökeül Veress Sándor 10 holdas egyéni dolgozó parasztot választották meg. A bizottságba 45 élénjáró dolgozó parasztot választottak be, akik már az első gyűlésen sok hasznos javaslatot mondtak el.

Fehérvári János a múlt évben fejtrágyázta a kalászosokat, s ezen a területen 8 mázsa termésért ért el, míg a többi földjén, amit nem fejtrágyázott, csak

négy mázsa aratott le. Többen beszéltek még a fejtrágyázás és a műtrágyázás hasznáról és arról, hogy már most megveszik a fejtrágyázáshoz szükséges pétsót és egyebet.

A termelési bizottság tagjai elhatározták, hogy a községben a községi állatorvossal előadásokat tartatnak az állatok helyes tartásáról és takarmányozásáról. A növénytermelés fejlesztése érdekében tartandó előadások megtartására az állami gazdaság agrónómusát kérik fel.

Körösszegapátiban vízvezető árkokat készítenek

A körösszegapáti termelési bizottság is megkezdte munkáját. Elhatározta, hogy a jobb takarmányozás érdekében több pillangós növényt vetnek el a határon, mint eddig. Megszervezik a munkát a rétek és legelők övlektől és gyomoktól való megtisztítás érdekében.

Elhatározta a bizottság azt is,

hogy az esetleges gyors hóolvadás esetére már előre vízvezető árkokat készítenek, ahol szükség van, hogy a verések víz alá ne kerüljenek.

A körösszegapáti termelési bizottság is megszervezi a faluban az állattenyésztési és növénytermelési előadások megtartását és meghallgatását.

Pocsajban új szőlőskertet telepítenek

A pocsaji termelési bizottság már megkezdte munkáját. Elhatározta, hogy a községben egy új szőlőskertet telepítenek. Ezt a parasztság el is fogadta. Megindult a szervezés, ha jól megy, akkor már az idén Pocsaj dolgozó parasztsága egy új szőlőskerttel lesz gazdagabb.

A termelési bizottság határozatot hozott, hogy a fejtrágyázás ismertetése érdekében tagjai minden egyes dolgozó parasztot

felkeresnek és megbeszélnek velük a fejtrágyázás előnyeit.

Több pocsaji dolgozó paraszt, köztük Bartha Imre, Sileri Sándor, Kutra János, Szakállás Péter vállalták a termelési bizottság előtt, hogy a kukoricát négyzetesen vetik és 40 mázsa termést érnek el. Pocsajban ugyancsak (arsadalmi munkával tisztítják meg a legelőket a gyomoktól. Bevezetik a szakaszos legeltetést is — írja Csarnai Lajos, a vb. elnökhelyettese.

Csupa aranykalászos gazda

van a tépei termelési bizottságban, akik valamennyien köztisztviselőként állnak a faluban. A legutóbbi falugyűlésen a tépei dolgozó parasztságot szóra tették, hogy a földművelészetben nincs elegendő mezőgazdasági felszerelés, munkaszükség, sőt nem lehet kapni a községben rühkenőcsöt sem. A termelési bi-

zottság és a tanács a parasztságot jogos panasztát továbbították az illetékesekhez.

A termelési bizottság indítványára a falugyűlésen a tépei gazdák megállapodtak abban, hogy kiegészítik egymást a tavaszi munkák során mezőgazdasági felszereléssel.

Tiszacsegén csemetekertet létesítenek

A tiszacsegei termelési bizottság folytatja megkezdett jó munkáját. A napokban a gyümölcsfateleptetés tárgyalják meg és megállapították, hogy gyümölcsfateleptetést csak messzebből lehet beszerezni. Ezért a bizottság elhatározta, hogy a tanács és az állami gazdaság segítségével egy holdon gyümölcsfateleptetést létesítenek és onnan látják el majd a felül megfelelő mennyiségű és minőségű gyümölcsfateleptéssel.

Tiszacsegén a termelési bizottság indítványára az apállítástól minitragyateleptet létesítenek, amelynek a csegei gazdák a gyakorlatban győződhetnek meg az ismételt trágya egyes kezelési módszereiről. Talán először a megyében Tiszacsegén kezdeményezték, hogy a gyenge vetések fejtrágyázására használják fel a baromfitrágyát és a fahamut az éretti ismételt trágya mellett. Ezért most összegyűjtik a fahamut és a baromfitrágyát is.

Foglalkozik a csegei termelési bizottság a növények szerződéses termelésével is. És hogy a faluban mindenki ismerje a szerződéses növénytermelés előnyeit, a termelési bizottság helyiségének falára kitérte a növények árát. A napokban mezőgazdasági szakembereket, folyóiratokat is megkért a bizottság, többek között a Magyar Közlönyt is, hogy a dolgozó parasztságnak ezirányban is segítségére lehessen.

Az északuráli törzset 70 nap alatt lakásos kétemelést, a ház elől ges vasbeton lapot a rendszeren könnyű fölták össze a falat. Az összes többi kész gyártmányokési munkahelye összeszerelték. Az tokkokat már fektették. A gyárban lapok készítésénél és behelyezésénél

N

AZ
XI. EVFOLYAN

HI
a Szov

Szovjet
kínai halászok

A csendes óceán részei nem nyújtottak a halászoknak a leveli gerészekhez.

„Mélyesége a hála érzésére a szovjet kimentettek a tulajdostól. Forr küldjük nekik tül minden szót — írják a kínai

Hajónk, a „Hajnyik kikötője a kor Port Arthur ladunk, az idő tozott. Esmi kezre kedett. A szögálták árcbumak alsó merevítését nem gyengült, erősödött. A hszál módjára de

Rosszabbodtak nyok, a hőmérsék fedélzetet elborítottunk magunk sifent. Többször hogy elszakad

Két napig volt zebben. Végül éhségtől erőnk bennünk, et Ekke kor — megérke tengerészek, akik tak szorongatott

Az o'ajjnar a
a Szovjet

A Szovjetunió fontos műszaki nek be, amelyek termelési kultúra bakui olajleptel presziós módszer az olajat, az oládőn adagolják a gót. Korábban a adagolásának szcrolv történt. különleges légszűrőszűrőket autamatikus szákkönyvit a munkafűtőanyagkiterme

Egyiptomi gazda
Lening

A Szovjetunió egyiptomi gazdasági tagjai, Hassan miniszterhelyettes Leningrádba érte

Kétemeltes lakó

Az északuráli törzset 70 nap alatt lakásos kétemelést, a ház elől ges vasbeton lapot a rendszeren könnyű fölták össze a falat. Az összes többi kész gyártmányokési munkahelye összeszerelték. Az tokkokat már fektették. A gyárban lapok készítésénél és behelyezésénél